

Lunds Botaniska Förening

Medlemsblad 1996:1

LUNDS BOTANISKA FÖRENING 1995

Adress: Botaniska Museet, Östra Vallgatan 18, 223 61 Lund
Postgiro: 8 35 22 - 3

Styrelse

Ordförande: Sven Snogerup, Trumpetaregränd 9, 222 39 Lund;
tel arb: 046-222 89 77, hem: 046-12 37 55

Vice ordförande: Leif Sigbo, Bjäregatan 3, 286 31 Örskälljunga
tel: 0435-522 32

Protokollsekreterare: Alf Porenus, Betesvägen 2, 240 10 Dalby;
tel: 046-20 11 94

Kassör: Åke Andersson, Östra Hyllievägen 22, 216 21 Malmö
tel: 040-15 63 07

Övriga ledamöter: Henrik Johansson, Louise Lindblom, Göran Mattiasson
Kjell-Arne Olsson, Åke Svensson, Torbjörn Tyler

Funktionärer

Sexmästare: Per Lassen, Botaniska Museet, Ö. Vallgatan 18,
223 61 Lund; tel: 046-222 89 77

Medlemsregistrator, arkivarie och distributör: Britt Snogerup,
Botaniska Museet, Ö. Vallgatan 18, 223 61 Lund; tel: 046-222 89 65

Revisorer: Lennart Engstrand och Ragnar Ericson

Revisorsuppleanter: Linus Svensson och Bengt Bentzer

LUNDS BOTANISKA FÖRENINGENS MEDLEMSBLAD

Redaktör och ansvarig utgivare: Kjell-Arne Olsson, Lövens väg 38,
291 94 Kristianstad; tel: 044-22 60 24

Omslagsbilden

Rapunkelklocka, *Campanula rapunculus*, är en akut hotad art i Sverige. Den odlades tidigare som köksväxt och har påträffats som naturaliserad på ett fåtal platser i landet. Idag är rapunkelklocka endast känd från Bälteberga i västra Skåne.

INNEHÅLL

Akut hotade och sårbara kärlväxter i Skåne	2
Floraväktarverksamheten i Skåne. Årsrapport 1995	5

Årsrapporten för Floraväktarverksamheten 1995 har blivit extra omfattningsrik. Detta beror på att det tillkommit drygt tjugo hotade arter i Skåne efter den reviderade förteckningen *Rödlistade växter i Sverige 1995*. Rapporten har därför, tillsammans med den i fjor utarbetade Skåne-listan, fått bli ett temanummer över de akut hotade och sårbara kärlväxterna i Skåne. Detta nummer av Medlemsbladet påverkar inte utgivningsplanerna på ett vånummer i maj.

Kjell-Arne

Där inget annat nämns är illustrationerna i detta nummer av Medlemsbladet hämtade ur Hess, Ladholt, Hürzel *Flora der Schweiz* 1972.

Akut hotade och sårbara kärlväxter i Skåne

Med stöd av Världsnaturfonden WWF startade projekt "Kartering av signalarter och hotade arter inom Skånes kärlväxtflora" under våren 1994 som ett delprojekt inom Projekt Skånes Flora. Med utgångspunkt från bl a de fynd som hitintills gjorts under den pågående skåneinventeringen har en förteckning över akut hotade och sårbara arter (hotkategorierna 1 och 2) arbetats fram av ledningsgruppen för Skånes Flora, styrelsen för LBF och ett antal adjungerade botanister.

Förutom arter som redan är förtecknade i den nationella rödlistan *Rödlistade växter i Sverige 1995*, tar Skåne-listan därutöver upp sådana som vi av regionala skäl anser det vara angeläget att värna om. Då det i första hand är växter som kan anses vara akut hotade eller sårbara i Skåne som kan bli föremål för särskilda åtgärder för floravården, har vi valt att inte publicera listor över växter som i vårt landskap skulle kunna hänföras till hotkategorierna 3 och 4 (sällsynta och hänsynskrävande). Vidare har vi i förteckningen inte lagt till arter som kommit in i sen tid och/eller uppträder mer eller mindre tillfälligt på sina växtplatser. Dessa växter skulle tillsammans med hotkategorierna 3 och 4 göra en förteckning över hotade växter i Skåne mycket lång och troligen göra den mindre genomslagskraftig i framtida naturvårdsarbete.

För arter som inte finns med i den nationella rödlistan eller i denna lista hänförs till hotkategorierna 3 och 4, har vi haft följande klassificeringsprincip. Akut hotade har vi betecknat de arter som är kända från 1-3 lokaler och sårbara sådana som är kända från 4-10 lokaler i Skåne. Några arter med något fler kända lokaler har dock förtecknats som akut hotade eller sårbara om det är växter som vi vet är på stark tillbakagång eller där flera lokaler är mycket individfattiga eller annars starkt hotade.

Det är tänkt att förteckningen med jämna mellanrum ska arbetas om för att spegla den aktuella situationen för de akut hotade och sårbara växterna i Skåne. Det är därför angeläget att du noterar och rapporterar in alla fynd av dessa arter varhelst du träffar på dem i landskapet. Besöker du kända lokaler för dessa växter, så lämna gärna in en rapport över antalet individ, hot mot lokalen etc. Vi har även för avsikt att finna floravaktare för de regionalt hotade växterna. Därigenom skulle dessa kunna få en liknande övervakning som de växter ur den nationella rödlistan som idag ingår i Floraväktarverksamheten. För vissa av växterna känner vi dåligt till den aktuella statusen i landskapet. Här vore det angeläget att följa upp och eftersöka dem på gamla lokaler. Om du på något sätt vill ta dig an någon eller några av de regionalt hotade arterna, så kontakta Kjell-Arne.

I nedanstående förteckning anges den nationella hotkategorin i förekommande fall inom parentes.

Akut hotade

Acer campestre, naverlönn (1)
Aethusa cynapium ssp. *segetalis*,
 liten vildpersilja (1)
Ajuga genevensis, kritsuga (1)
Alchemilla alpina, fjällkåpa
Alisma lanceolatum, gotlandssvalting (4)
Anthemis cotula, kamomillkulla (1)
Arenaria serpyllifolia ssp. *leptoclados*,
 spådnarv (1)
Bidens radiata, grönskära (4)
Botrychium matricarifolium,
 rutlåsbräken (2)
Botrychium multifidum, höstlåsbräken (4)

Bromus commutatus, brinklosta (1)
Bromus hordeaceus ssp. *lepidus*,
 finlosta (1)
Bromus racemosus, ängslosta (1)
Campanula cervicaria, skogsklocka (4)
Campanula rapunculoides, rapunkelklocka (1)
Cardamine parviflora, strandbrämsa (2)
Carduus nutans, nicktistel (3)
Carex ligERICA, ölandsstarr (3)
Carex maritima, bågstarr (2)
Centaurea nigra, svartklint (1)
Cephalanthera longifolia, svärdsysslå
Chenopodium murale, gatmålla (1)
Chenopodium vulvaria, stinkmålla (1)
Cirsium canum, bantistel (1)

Crassula aquatica, fyrling
Cuscuta epithimum, ljungsnärja (2)
Dactylorhiza incarnata ssp. *cruenta*,
 blodnycklar
Dactylorhiza incarnata ssp. *ochroleuca*,
 vaxnycklar
Dactylorhiza sambucina, Adam och Eva
Dactylorhiza sphagnicola, mossnycklar
Dianthus armeria, knippnejlika (2)
Epilobium collinum, backdunört
Equisetum telmateia, jättefräken (1)
Elatine triandra, tretalig slamkrypa
Epipogium aphyllum, skogsfru (4)
Euphrasia stricta var. *tenuis*, späd ögontröst
Euphrasia rostkoviana ssp. *rostkoviana*,
 stor ögontröst (1)
Filago vulgaris, klotullört (1)
Gymnocarpium robertianum, kalkbräken (3)
Gypsophila muralis, grusnejlika (2)
Hierochloë hirta ssp. *hirta*, älvmyskgräs
Hordeum secalinum, ängskorn (1)
Juncus anceps, svarttåg (1)
Juncus balticus, östersjötåg
Juncus stygius, dyttåg
Kickxia elatine, spjutsporre (1)
Lathyrus sphaericus, värval (1)
Leontodom taraxacoides, strimfibbla (1)
Limonium humile, bohusmarrisp
Lithospermum arvense ssp. *coerulescens*,
 blå sminkrot (3)
Luronium natans, flytsvalting (1)
Lycopodium complanatum ssp. *complanatum*,
 plattlummer
Melilotus dentatus, strandsötväppling (1)
Minuartia viscosa, sandnörel (1)
Misopates orontium, kalvnos (1)
Nepeta cataria, kattmynta (1)
Odontites litoralis, strandrödtoppa
Ophrys insectifera, flugblomster
Orchis ustulata, krutbrännare
Orobanche minor, klöversnyltrot (1)
Orobanche reticulata, tistelsnyltrot (1)
Parietaria officinalis, väggört (1)
Pimpinella saxifraga ssp. *nigra*,
 svart bockrot (3)
Polystichum aculeatum, uddbräken (2)
Polystichum braunii, skuggbräken (1)
Potamogeton acutifolius, spetsnate (2)
Potamogeton panormitanus, spådnate
Potamogeton rutilus, styvnate (3)
Pulmonaria angustifolia,
 smalbladig lungört (2)
Pulsatilla vernalis, mosippa

Rorippa microphylla, bäckfräne (1)
Rosa agrestis, åkerros (1)
Rubus polyanthemus, blomsterbjörnbär (1)
Rubus pyramidalis, pyramidbjörnbär (1)
Rubus sciocharis
Rubus sepulchralis, surbjörnbär
Sagina apetala ssp. *apetala*, fältnarv (1)
Sagina apetala ssp. *erecta*, hårnarv (1)
Salix hastata, blekvide
Salix repens ssp. *rosmarinifolia*, rosmarinvide
Salvia verticillata, kranssalvia (2)
Schoenus nigricans, knappag
Scutellaria minor, småfrossört (1)
Senecio aquaticus, vattenstånds
Senecio erucifolius, flikstånds (1)
Silium silaus, ängssilja (1)
Stachys officinalis, läkebetonika (1)
Tephrosieris integrifolia, fältnocka (1)
Tephrosieris palustris, kärnocka (1)
Thalictrum minus ssp. *minus*, kustruta
Trifolium montanum, backklöver
Valerianella dentata, sommarklynne (2)
Verbascum lychnitis, grenigt kungsljus (2)
Viola pumila, dvärgviol
Viola uliginosa, sumpviol (2)
Woodsia ilvensis, hällebräken

Sårbara

Agrostemma githago, klätt (2)
Allium carinatum, rosenlök (2)
Alopecurus myosuroides, renkavle (2)
Anthericum liliago, stor sandlilja (2)
Anthriscus caucalis, taggkörvel (2)
Anthriscus cerefolium, dansk körvel (2)
Apium inundatum, krypfloka (2)
Arnoseris minima, klubbfibbla (2)
Asplenium ruta-muraria, murruta
Astragalus arenarius, sandvedel (2)
Beta vulgaris ssp. *maritima*, strandbeta (3)
Betula nana, dvärgbjörk
Bromus arvensis, renlost (2)
Bromus ramosus, skugglost (3)
Callitriche hermaphrodita, höstlänke
Callitriche palustris, smålänke
Carex capillaris, hårstarr
Carex chordorrhiza, strängstarr
Carex obtusata, trubbstarr (4)
Carex tomentosa, luddstarr
Centaurium erythraea var. *erythraea*,
 flockarun (2)

- Cerastium brachypetalum*, raggarrv (2)
Coronopus squamatus, kråkrassing
Crepis praemorsa, klasefibbla
Deschampsia setacea, sjötätel (4)
Dianthus superbus, praktnejlika (2)
Elatine hydropiper, slamkrypa
Eleocharis palustris ssp. *palustris*,
nordlig knappsäv
Eleogiton fluitans, flytsäv (3)
Epipactis atrorubens, purpurknipprot
Equisetum variegatum, smalfräken
Erucastrum gallicum, kålsenap (2)
Euphorbia exigua, småtörel (2)
Euphrasia micrantha, ljungögontröst (4)
Falcaria vulgaris, skärblad (2)
Gagea villosa, luddvårlök (2)
Gentiana pneumonanthe, klockgentiana
Gentianella campestris ssp. *baltica*,
kustgentiana (4)
Gentianella uliginosa, sumpgentiana
Geranium palustre, kärnäva (2)
Geranium phaeum, brunnäva (2)
Gymnadenia conopsea, brudsporre
Halimione pedunculata, saltmålla (4)
Hammarbya paludosa, myggblomster
Herminium monorchis, honungsblomster (2)
Hieracium caespitosum, ängsfibbla (2)
Hierochloë odorata ssp. *odorata*,
ängsmyskgräs
Holosteum umbellatum, fågelarv (2)
Hordelymus europaeus, skogskorn (4)
Hypericum humifusum, dvärgjohannesört (2)
Hypericum montanum, bergjohannesört
Inula britannica, luddkrissla
Iris spuria, dansk iris (2)
Isolepis setacea, borstsäv (2)
Juncus capitatus, huvudtåg (2)
Lathyrus tuberosus, knölvial (2)
Leersia oryzoides, vildris (3)
Limonium vulgare, marrisp (4)
Limosella aquatica, ävjobrodd
Liparis loeselii, gulyxne (2)
Luzula sylvatica, storfryle (2)
Lycopodium inundatum, strandlumner
Lysimachia nemorum, skogslising (2)
Malva pusilla, vit kattost (2)
Medicago minima, sandlusern (2)
Melampyrum cristatum, korskovall
Montia arvensis, vårkällört (2)
Oenanthe fistulosa, pipstakra (2)
Ononis campestris, busktörne (2)
Orchis militaris, johannesnycklar
Orchis morio, göknycklar
Ornithopus perpusillus, dvärgseradella (2)
Orobanche elatior, klintsnyltrot (2)
Petrorhagia prolifera, hylsnejlika (3)
Petrorhagia saxifraga, klippnejlika (2)
Pilularia globulifera, klotgräs (2)
Pimpinella major, stor bockrot (2)
Polygala comosa, toppjuangfrun (4)
Poa bulbosa, knölgröe
Potentilla sterilis, smultronfingerört (2)
Raphanus raphanistrum, åkerrättika
Ranunculus arvensis, åkerranunkel (2)
Ranunculus fluitans, jättemöja (2)
Ranunculus polyanthemos,
backsmörblomma
Rorippa nasturium-aquaticum, källfräne (2)
Schoenus ferrugineus, axag
Teucrium scordium, lökgamander
Utricularia stygia, sumpbläddra
Verbascum densiflorum, ölandskungsljus (2)
Vicia dumetorum, buskvicker (3)
Vicia villosa, luddvicker (2)
Viola epipsila, mossviol
Vulpia bromoides, ekorrsvingel (2)

FLORAVÄKTARVERKSAMHETEN I SKÅNE

ÅRSRAPPORT 1995

Floraväktarverksamheten i Sverige omfattar idag större delen av landet. Väktarverksamheten startade 1987. Artdatabanken (före 1 januari 1995 Databanken för hotade arter) vid Lantbruksuniversitetet i Uppsala har det övergripande ansvaret för projektet. Artdatabanken samlar in och sammanställer material från hela landet. Resultaten offentliggörs i böcker, ingår i olika publikationer från myndigheter och organisationer, ligger till grund för statusbeskrivningar och utgör underlagsmaterial för planering och åtgärdsprogram på såväl lokal och regional som nationell och internationell nivå. Verksamheten stöds ekonomiskt av Världsnaturfonden WWF. WWF har låtit utvärdera Floraväktarverksamheten 1987 - 1994. I utvärderingsrapporten framhålls bland annat följande.

Av de drygt 160 hotade kärlväxterna övervakas 108 på samtliga kända lokaler och 36 på flertalet platser. Det är anmärkningsvärt höga siffror som måste ge projektets naturvårdsnytta stort värde. Säkerheten i vår bedömning av den svenska florans status blir stor - säkerheten når en nivå som finns i få andra länder. En besöksfrekvens av väktare på ca 3000 lokaler/år är imponerande. Väktarverksamheten i Skåne bedöms som något av ett mönster. Sammanfattningsvis konstateras i utvärderingsrapporten att projektet blivit framgångsrikt och hedrande.

Inom Floravårdskommitten för kärlväxter - Artdatabankens expertorgan - har mot bakgrund av inkomna rapporter och ökad kunskap om våra hotade arter gjorts en översyn av 1990 års förteckning över Hotade växter i Sverige. Resultatet redovisas i "**Rödlistade växter i Sverige 1995**". Floraväktarverksamheten i Sverige utgår ifrån de hotkategorier som presenteras i listan och som Naturvårdsverket den 26 april 1995 fastställt för olika arter. Samtliga floraväktare i Skåne (1994) ska ha fått ett exemplar av Rödlistan. Rödlistan utgör utgångspunkt för Årsrapport 1995. En särskild redovisning lämnas i årsrapporten över förändringarna mellan 1990 och 1995 års rödlistor. Rödlistorna kommer att ses över vart 5:e år.

Floraväktarverksamheten i Skåne startade 1988, då Lunds Botaniska Förening beslöt åta sig ett kontinuerligt bevaknings- och rapporteringsansvar för hotade svenska kärlväxter i Skåne. Väktarverksamheten har kontinuerligt vuxit - allt fler personer har engagerat sig samtidigt som antalet väktararter utökats. Floraväktarna i Skåne omfattar 1995 ca 60 botanister.

Floraväktarnas välvilliga medverkan är en förutsättning för att Årsrapport 1995 har kunnat ställas samman. I årsrapporten ingår dessutom uppgifter från alla inventerare av SKÅNES FLORA om gjorda fynd av hotade arter i det skånska landskapet, som registrerats t o m 1995. Ytterligare uppgifter har inkommit från enskilda personer både inom och utanför Skånes gränser.

Lunds Botaniska Förening och jag som projektledare för floraväktarverksamheten vill tacka alla dem som på olika sätt medverkat till att genomföra 1995 års kartläggning av hotade svenska kärlväxter i Skåne. Vårt arbete har uppmärksammats mycket positivt på många platser runt om i landet, vilket inte minst framgår av den inledningsvis omnämnda utvärderingen av Floraväktarverksamheten. Även i Naturvårdsverkets aktionsplan för Biologisk Mångfald, som presenterades i december 1995 uppmärksammas landets Floraväktare och deras miljöövervakande verksamhet till gagn för natur- och floravård.

Hotade växtarter i Sverige

Statens Naturvårdsverk fastställde den 26 april 1995 en reviderad förteckning över i Sverige hotade, sällsynta och hänsynskrävande växtarter. Arterna presenteras i boken **Rödlistade växter i Sverige 1995**. Den nya förteckningen ersätter tidigare gällande förteckningar (kärlväxter 5 september 1988). De rödlistekategorier som tillämpas i den nya rödlistan är liksom tidigare försvunna (0), akut hotade (1), sårbara (2), sällsynta (3) och hänsynskrävande (4) arter. Arter som har förts till någon av kategorierna försvunna, akut hotade eller sårbara betecknas som **hotade arter**.

Antalet hotade arter är större 1995 än 1988 till följd av ökad kunskap om arternas förekomst i olika delar av landet. Genomgående kan sägas att situationen är allvarligare för flera arter än vad som var känt 1988. Antalet hotade arter i Sverige har ökat med 44 arter.

RÖDLISTADE KÄRLVÄXTER I SVERIGE OCH SKÅNE 1995

	SVERIGE		SKÅNE	
	1988	1995	1988	1995
0. Försvunna arter	36	32	25	25
1. Akut hotade arter	75	93	31 (18)	43 (18)
2. Sårbara arter	88	118	49 (7)	58 (10)
3. Sällsynta arter	140	103	57 (8)	42 (4)
4. Hänsynskrävande arter	80	99	58 (6)	65 (5)
Summa (0 - 4)	419	445	220 (39)	233 (37)
Tillkommit		+ 44		
Utgått		- 18		
Summa (1 - 4)	383	413	195 (39)	208 (37)
Hotade arter (1+2)	163	211	80 (25)	101 (28)

(Inom parentes anges antalet arter i respektive hotkategori som redan försvunnit från Skåne).

HOTADE ARTER I SKÅNE 1995

1. Akut hotade arter	43	2. Sårbara arter	58
Från 1988 års lista	29	Från 1988 års lista	39
Från 0 → 1	2	Från 1 → 2	3
Från 2 → 1	6	Från 3 → 2	13
Från 3 → 1	2	Från 4 → 2	1
Nya arter	<u>3</u>	Nya arter	<u>2</u>
Nyttillkommande hotade arter	+5	Nyttillkommande hotade arter	+16

I Skåne har totalt 21 nya hotade arter tillkommit på 1995 års Rödlista. Vilka dessa arter är anges med fet stil i förteckningen över de hotade arterna i Skåne.

6 arter är vanligare än vad som tidigare varit känt och dessa arter bedöms glädjande nog inte längre som hotade : flytsäv, vildris, svart bockrot samt skogskorn, åkerfibbla och åkersyska. De 3 förstnämnda arterna tillhör numera kategorin sällsynta, de 3 sistnämnda arterna gruppen hänsynskrävande.

Försvunna arter

Under perioden 1988 - 1994 har i genomsnitt 1 art per år försvunnit från Skåne. Detta är en alltför stor förlust av arter för att det ska vara acceptabelt. Utvecklingen är oroande och indikerar en förlust av biologisk mångfald som går i snabb takt och står i direkt motsats till den utveckling som de politiskt fastlagda miljömålen vill uppnå, nämligen att varje art ska kunna existera med livskraftiga populationer.

Totalt 6 arter bland de akut hotade arterna i Sverige har under denna period konstaterats försvunna ur Skåne, vilket innebär att

2 arter har försvunnit ur Sverige och 6 arter har försvunnit ur Skåne

Akut hotade arter

- selleri, *Apium graveolens*
- sandpyrola, *Pyrola maritima*

Akut hotade arter

- tysk ginst, *Genista germanica*
- ädelmynta, *Mentha x gentilis*
- knölnate, *Potamogeton trichoides*
- ängssalvia, *Salvia pratensis*

De stora generella hoten mot landskapet resulterar i en utarmning av floran och vegetationen. Det som slutligen definitivt slår ut de sista kvarvarande arterna är ofta mera oförutsägbara, slumpmässiga faktorer som av olika orsaker riktas mot eller drabbar dessa arters växtplatser.

Rutlåsbräken, *Botrychium matricariifolium*, som tillhör gruppen sårbara arter har inte rapporterats någon gång under perioden 1988 - 1994. Arten är liksom övriga låsbräkenarter mycket nyckfull i sitt uppträdande och därför svår att definitivt förklara som försvunnen ur landskapet. I Rödlistade växter i Sverige 1995 anges arten som försvunnen i Skåne. Under 1995 har 2 exemplar av rutlåsbräken påträffats i landskapet ! Se vidare Årsrapportens artsammanställning.

En fördelning av arter på naturtyper visar hur antalet hotade arter av kärlväxter fördelar sig på olika livsmiljöer. Det framgår klart att antalet hotade arter är störst i jordbrukslandskapet. Inte mindre än 80 - 90% av Skånes hotade kärlväxter återfinns i jordbrukslandskapet. I beräkningen ingår betesgynnade arter på havs- och sjöstränder.

1995 KÄRLVÄXTER

SKÅNE Naturtyp	Hotkategori					Summa
	0	1	2	3	4	
Bergsbrant	0	1	2	3	0	6
Fjäll	0	0	0	0	0	0
Hav (inkl strand)	2	7	5	4	5	23
Jordbrukslandskap	20	53	57	31	56	217
Skogar	3	4	5	7	14	33
Sjöar (strand) och myrar	2	7	9	7	9	34
Summa	27	72	78	52	84	313
Netto	25	60	68	46	70	269

ÅRSRAPPORT 1995

I ÅRSRAPPORT 1995 redovisas uppgifter och data kring växtfynd som inrapporterats under det gångna året om hotade arter i Skåne.

1995 har varit ett osedvanligt rikt botaniskt år. Värmen och torkan under högsommaren 1994 i kombination med den fuktiga och svala försommaren 1995 har resulterat i att många arter och särskilt annuella har haft ett mycket gott år. Återigen kan vi summera ett fantastiskt år från botanisk synpunkt.

Är fyndet på Söderåsen av den för Sverige nya arten **Kustgullpudra**, *Chrysosplenium oppositifolia* 1995 års mest anmärkningsvärda upptäckt i Skåne ?

Eller är det fyndet av **Kalvnos**, *Misopates orontium* i Höganäs kommun ? Inte nog med att kalvnos inte setts på många år i Skåne och därför ansetts utgången - utan också av det skälet att Richard Åkesson under 1994 berättade att han 1995 skulle hitta kalvnos, var han skulle göra det och hur han skulle gå tillväga. Och han gjorde det ! Otroligt men sant !

Att leta efter äkta stormhatt, som i Skåne inte iakttagits sedan 1965, att hitta plantor av en obestämbar stormhatt på en helt ny lokal och när den väl går i blom 1995 efter år av tålmodig väntan få bekräftat att det verkligen är den eftersökta **Äkta stormhatten**, *Aconitum napellus* - hur det känns kan bara Rune Svensson i hela världen berätta om !

Betydelsen av att lämna in rapporter i god tid kan leda till oanade botaniska konsekvenser. Alf Porenus meddelade våren 1995 att **Vårvialen**, *Lathyrus sphaericus*, var osedvanligt rikligt förekommande i år på Kullaberg. Rapporten medförde att vårvialen särskilt eftersöktes och återupptäcktes på den växtplats i Bohuslän, där den sedan länge ansetts vara utgången. Vi kan därför nu glädja oss åt att arten förekommer på 2 platser i landet.

Åkerranunkel, *Ranunculus arvensis*, hittades 1993 i Skåne för första gången sedan 1960-talet. Den 15 juni 1995 gjordes det andra fyndet i Skåne av denna raritet. Mikael Svensson var mannen som i Hemmestorp fann 3 exemplar av åkerranunkeln. **Hårnarv**, *Sagina apetala ssp erecta*, senast sedd 1956, nyupptäckt i Skåne 1994, rapporteras i rika förekomster från flera nya lokaler 1995 !

Det har inte varit möjligt att i ÅRSRAPPORT 1995 redovisa situationen för alla nytillskott av hotade arter i den skånska floran. Därför behöver projektet ytterligare hjälp från olika personer för att få en fullständig beskrivning av våra hotade arters status i Skåne. Alla uppgifter om hotade arter mottages med största tacksamhet. Om Du, som tar del av denna redovisning, finner att materialet på någon punkt är ofullständigt, tar jag tacksamt emot varje kompletterande uppgift.

Hotade arter = Försvunna (0), akut hotade (1) och sårbara (2) arter i Sverige.

Hotkategori	0	1	2	Totalt
Rödlistan 1995, artantal	(25)	43	58	101

Artnamn med **fet stil** i förteckningen över akut hotade och sårbara arter anger att arten är **nyttillkommen** på Rödlistan 1995.

- anger att Floraväktare (faddrar) finns för ifrågavarande art, personnamn anges i samband med de kartlagda arternas statusbeskrivning.

Uppgifter från 1995 liksom nya uppgifter av äldre datum anges med **fet stil**.

+ innebär att arten finns på platsen under året, - innebär att uppgift saknas.

NR = naturreservat, NM = naturminne - (anges som förkortning vid växtplats).

Akut hotade arter, hotkategori 1

• naverlönn	<i>Acer campestre</i>
• äkta stormhatt	<i>Aconitum napellus</i>
• liten vildpersilja	<i>Aethusa cynapium ssp agrestis</i>
• kritsuga	<i>Ajuga genevensis</i>
• kamomillkulla	<i>Anthemis cotula</i>
• spädnarv	<i>Arenaria leptoclados</i>
• brinklosta	<i>Bromus commutatus</i>
• finlosta	<i>Bromus lepidus</i>
• ängslosta	<i>Bromus racemosus</i>
• rapunkelklocka	<i>Campanula rapunculus</i>
• svartklint	<i>Centaurea nigra</i>
• gatmålla	<i>Chenopodium murale</i>
• stinkmålla	<i>Chenopodium vulvaria</i>
• bantistel	<i>Cirsium canum</i>
• jättefräken	<i>Equisetum telmateia</i>
• stor ögontröst	<i>Euphrasia rostkoviana ssp rostkoviana</i>
• klotullört	<i>Filago vulgaris</i>
• ängskorn	<i>Hordeum secalinum</i>
• svarttåg	<i>Juncus anceps</i>
• spjutsporre	<i>Kickxia elatine</i>
• vårviol	<i>Lathyrus sphaericus</i>
• strimfibbla	<i>Leontodon taraxacoides</i>
• flytsvalting	<i>Luronium natans</i>
• strandsötväppling	<i>Melilotus dentata</i>
• sandnörel	<i>Minuartia viscosa</i>
• kalvnos	<i>Misopates orontium</i>
• kattmynta	<i>Nepeta cataria</i>
• klöversnyltrot	<i>Orobanche minor</i>
• tistelsnyltrot	<i>Orobanche reticulata</i>
• väggört	<i>Parietaria officinalis</i>
• skuggbräken	<i>Polystichum braunii</i>
• bäckfräken	<i>Rorippa microphylla</i>
• åkerros	<i>Rosa agrestis</i>
• blomsterbjörnbär	<i>Rubus polyanthemus</i>
• pyramidbjörnbär	<i>Rubus pyramidalis</i>
• fältnarv	<i>Sagina apetala ssp apetala</i>
• hårnarv	<i>Sagina apetala ssp erecta</i>
• småfrossört	<i>Scutellaria minor</i>
• kärrnocka	<i>Senecio congestus (Tephrosieris integrifolia)</i>
• flikstånds	<i>Senecio erucifolius (Tephrosieris palustris)</i>
• fältnocka	<i>Senecio integrifolius</i>
• ängssilja	<i>Silaum silaus</i>
• läkebetonika	<i>Stachys officinalis</i>
• -	<i>Taraxacum austrinum</i>

Sårbara arter, hotkategori 2

- klätt *Agrostemma githago*
- rosenlök *Allium carinatum*
- renkavle *Alopecurus myosuroides*
- **stor sandlilja** *Anthericum liliago*
- taggkörvel *Anthriscus caucalis*
- dansk körvel *Anthriscus cerefoilum*
- krypfloka** *Apium inundatum*
- klubbfibbla *Arnoseris minima*
- **sandvedel** *Astragalus arenarius*
- rutlåsbräken *Botrychium matricariifolium*
- **renlosta** *Bromus arvensis*
- råglosta *Bromus secalinus*
- strandbräsma *Cardamine parviflora*
- bågstarr** *Carex maritima*
- **flockarun** *Centaurium erythraea var. erythraea*
- raggarv *Cerastium brachypetalum*
- ljungsnärja *Cuscuta epithymum*
- knippnejlika *Dianthus armeria*
- praktnejlika *Dianthus superbus*
- kålsenap *Erucastrum gallicum*
- småtörel *Euphorbia exigua*
- skärblad *Falcaria vulgaris*
- luddvärlök *Gagea arvensis*
- kärnäva *Geranium palustre*
- brunnäva *Geranium phaeum*
- grusnejlika *Gypsophila muralis*
- honungsblomster *Herminium monorchis*
- ängsfibbla *Hieracium caespitosum*
- fågelarv** *Holosteum umbellatum*
- dvärgjohannesört *Hypericum humifusum*
- dansk iris *Iris spuria*
- borstsäv *Isolepis setacea*
- huvudtåg *Juncus capitatus*
- knölvial *Lathyrus tuberosus*
- **gulyxne** *Liparis loeselii*
- storfryle** *Luzula sylvatica*
- skogslysing *Lysimachia nemorum*
- vit kattost *Malva pusilla*
- **sandluzern** *Medicago minima*
- **vårkällört** *Montia arvensis*
- pipstäkra *Oenanthe fistulosa*
- busktörne** *Ononis campestris*
- dvärgserradella** *Ornithopus perpusillus*
- klintsnyltrot *Orobanche elatior*
- **klippnejlika** *Petrorhagia saxifraga*
- klotgräs** *Pilularia globulifera*
- stor bockrot *Pimpinella major*

Sårbara arter, hotkategori 2 (fortsättning)

- uddbräken *Polystichum aculeatum*
- spetsnate *Potamogeton acutifolius*
- smultronfingerört *Potentilla sterilis*
- smalbladig lungört *Pulmonaria angustifolia*
- åkerranunkel *Ranunculus arvensis*
- jättemöja *Ranunculus fluitans*
- källfräne *Rorippa nasturtium-aquaticum*
- kranssalvia *Salvia verticillata*
- sommarklynne *Valerianella dentata*
- ölandskungsljus *Verbascum densiflorum*
- grenigt kungsljus *Verbascum lychnitis*
- luddvicker *Vicia villosa*
- **sumpviol** *Viola uliginosa*
- ekorrsvingel *Vulpia bromoides*

Akut hotade arter

HOTKATEGORI 1

Naverlönn, *Acer campestre*

(Rapportör : Anna Maria Härstedt)

Naverlönnen odlas och är förvildad på många platser men finns vildväxande i

Malmöhus län

1. Svedala

1 lokal i landet = Skåne.

1995 - 54 träd

Markägarna känner till förekomsten och skyddar naverlönnen och dess växtplats. Antalet träd har varit detsamma sedan 1988.

Äkta stormhatt, *Aconitum napellus*

(Rapportör : Rune Svensson)

2 lokaler i landet varav

Malmöhus län

1. Revingsfältet

1 lokal i Skåne.

1995 - ett rikt bestånd

Rune Svensson har under flera år letat särskilt efter den äkta stormhatten i Skåne. Under hösten 1995 kunde han visa upp en mycket fin lokal med ett rikt bestånd med äkta stormhatt. Rune har haft kännedom om lokalen länge men det var först i år som det har gått att fastställa att det verkligen är den äkta stormhatten som upptäckts på en **ny lokal**. Arten växer i ett igenvuxet kärr i Lunds kommun. Rune har också letat intensivt och systematiskt efter arten på den tidigare kända lokalen vid Hasslemölla, där den ursprungligen upptäcktes 1828 - men ännu så länge förgäves.

Äkta stormhatt är en flerårig art med kraftigt rotsystem, som gör arten långlivad på sina växtplatser. I Skåne har stormhatten bedömts vara försvunnen, eftersom arten enligt uppgift inte setts sedan 1965. Några exemplar av arten finns i Dalarna.

Liten vildpersilja, *Aethusa cynapium ssp agrestis*

(Rapportör : Richard Åkesson, Skånes Flora) få lokaler på Öland,
i Blekinge och Skåne

Malmöhus län

1. Dalby (veteåker) - Lunds kommun	1995 - -
2. Jonstorp, Tunneberga - Höganäs kommun	1995 - 40 ex
3. Stora Görslöv - Höganäs kommun	1995 - 0 ex (hästbete)
4. Häljarp (åkerkant) - Landskrona kommun	1995 - noterad
5. Slusås, Allerums sn - Helsingborgs kommun	1995 - -

Liten vildpersilja är svår att följa upp, då förutsättningarna för att arten ska utvecklas och gå i blom varierar från år till år (avbetad, upplöjd växtplats).

Kritsuga, *Ajuga genevensis*

(Rapportör : Åke Svensson, Torgny Roosvall) 1 lokal i landet = Skåne
1995 - förekommer

Kritsuga upptäcktes i ett bestånd omfattande en nära 10 kvadratmeter stor yta utanför Kristianstad 1992. Riklig blomning 1995, innan en gräsklippare körde ner beståndet. Lokalen är uppenbarligen inte spontan. Fyndet finns närmare beskrivet i Lunds Botaniska Förenings Medlemsblad nr 1 1993.

Kritsugan hade fram till 1949 sin sista spontana växtplats i landet i Limhamn utanför Malmö. Material som härrör från den utdöda populationen i Limhamn finns fortfarande kvar i odling i Skåne.

Kamomillkulla, *Anthemis cotula*

(Rapportör : Anders Larsson) 2 lokaler i landet varav
1 lokal i Bohuslän och

Malmöhus län

1. Ven (Kungsgården)	1 lokal i Skåne 1995 - förekommer

Under hösten 1995 förekom arten relativt rikligt enligt besked från fastighetens arrendator. Fastigheten, som ägs av ASSI/DOMÄN, är till salu. Kommer staten att behålla Kungsgården eller kommer nya markägare att avgöra artens fortlevnad inom fastigheten ?

Spädnarv, *Arenaria leptocladus*

(Rapportör : Allan Kristersson, Göran Mattiasson)

Malmöhus län

1. Falsterbohalvön	1 lokal i landet = Skåne 1994 - ca 500 ex 1995 - ca 50 ex

Individrikedomen varierar starkt från år till år. Spädnarven har till skillnad från de flesta andra ettåriga arter inte gynnats av kombinationen sommartorka 1994 och fuktig försommar 1995. I början av juli månad var exemplaren mycket små. Arten var bäst utvecklade en bit in i augusti månad. Växtplatsen, som utgörs av en gammal väg, har utsatts för visst slitage under året, vilket på sikt måste gynna spädnarven, som har dålig konkurrensförmåga gentemot övriga arter.

Brinklosta, *Bromus commutatus*

(Rapportör : Göran Holmström)

5 lokaler i landet varav
1 lokal i Småland, Uppland
och på Öland samt**Malmöhus län**

1. Landskrona, östra delen

2 lokaler i Skåne
1994 - 100-tal strån
1995 - 150-tal strån

2. Landskrona

1994 - 100-tal strån
1995 - 100-tal strån

Brinklostan har rapporterats från sina båda fyndplatser i Landskrona. Även om Väst kustbanans slutliga sträckning ännu inte är bestämd tyder allt på att brinklostans växtplats inte kommer att beröras av den nya järnvägssträckningen.

I Årsrapport 1994 nämndes att arten blivit funnen 1990 i Kullabygden - närmare undersökning har visat att detta är felaktigt. Belägget har efter granskning visat sig vara ett exemplar av luddlosta, *Bromus hordeaceus*.

Finlosta, *Bromus lepidus*

(Rapportör : Göran Holmström)

2 lokaler i landet varav
1 lokal på Öland samt**Malmöhus län**

1. Romeleåsen

1 lokal i Skåne
1994 - 100-tals strån
1995 - 3000 strån

Finlostan har rapporterats i ett ständigt ökande individantal. Arten upptäcktes 1992 i ett 25-tal individ, 1993 noterades 200 blommande strån och nu i cirka 3000 exemplar. Arten finns beskriven i Lunds Botaniska Förenings Medlemsblad 1993:1. I Mossbergs flora är finlosta avbildad från en okänd lokal i Svalöv.

Ängslosta, *Bromus racemosus*

(Rapportör : Göran Holmström)

2 lokaler i landet varav

Malmöhus län

1. Bingsmarken

1 lokal i Skåne
1994 - ca 50 strån
1995 - ca 50 - 60 strån

Göteborgsbotanisternas besök i Skåne under pingsten 1995 för att studera ängslosta resulterade omgående i ett återfynd av arten på en slätteräng på Tjörn i Bohuslän - landets andra kända växtplats för arten.

Rapunkelklockta, *Campanula rapunculus*

(Rapportör : Sven-Åke Hanson)

1 lokal i landet = Skåne
1994 - >200 ex
1995 - rikligt**Malmöhus län**

1. Bälteberga

Rapunkelklockan har under 1990-talet regelbundet kontrollerats på sin växtplats i närheten av Bälteberga i Rååns dalgång. Arten har här på sin enda lokal i landet en till synes stabil förekomst med över 200 individ. Under sommaren har arten varit utsatt för hårt bete men trots det klarat sig bra, eftersom arten är betes-tålig.

Svartklint, *Centaurea nigra*

(Rapportör : Karin Segerbäck)

få lokaler : Gotland, Västergötland, Södermanland samt

Malmöhus län

1. Björnstorp
2. O Högestad

2 lokaler i Skåne

1995 - ca 250 individ**1995 - ca 250 individ**

Svartklinten förekommer i ett relativt konstant antal blommande individ från år till år på sina båda växtplatser. Arten är perenn och är för närvarande inte utsatt för något särskilt hot.

Gatmålla, *Chenopodium murale*

(Rapportör : Jan Thomas Johansson)

Malmöhus län

få lokaler i landet = Skåne

1. Lund

- Allhelgonakyrkan   **1995 - 10-tal ex, 1994 - 6 ex**
- Sölvegatan   **1995 - 0 ex, 1994 - 0 ex, 1993 - 2 ex**
- Botaniska trädgården   **1995 - 0 ex, 1994 - 0 ex, 1993 - 0 ex, 1992-1 ex**

2. Malmö**1992 - förekommer****3. Landskrona,**

- Soptippen   **1995 - flera ex, 1992 - noterad**
- Renhållningsverket   **1995 - 1 ex**
- Centrum, ödetomt   **1995 - 6 ex**

4. Tygelsjö**1995 - 0 ex, 1992 - 5 ex**

Gatmållan upptäcktes i Lund i mitten av 1970-talet av Jan Thomas Johansson. Arten växer extremt utsatt för påverkan. Markägaren är informerad om artens förekomst och växtplats och överenskommelse har träffats att gatmållan ska skyddas. Men en icke informerad snabbinkallad vaktmästarevikarie rensade bort 10 ex i rabatten med ett tjugtal groddplantor i ett obevakat ögonblick.

Övriga Lunda-lokaler upptäcktes av Rune Svensson respektive Jan Thomas Johansson. Förekomsterna 1992 i Malmö och Landskrona (lokal 2 och 3) har upptäckts under inventeringen av Skånes Flora och finns rapporterade i Lunds Bot. För. Medl.blad 1994:1. Arne Emanuelsson har rapporterat lokalen i Tygelsjö och har överblicken över artens situation i Landskrona. Lokalen i Tygelsjö besöktes av väktaren i oktober månad men trots febrilt letande återfanns inget exemplar.

Stinkmålla, *Chenopodium vulvaria*

(Rapportör : Allan Kristersson, Bengt Örneberg)

Malmöhus län

3 lokaler i landet = Skåne

1. Skanör**1995 - ca 25 ex**

- a) Västergatan
- b) Östergatan

10 ex**ca 15 ex****2. Falsterbo****1995 - 1 ex****3. Malmö (trädgård)****1995 - 0 ex**

Stinkmållan har under 1995 noterats i ungefär samma numerär som under 1994. Antalet groddplantor på Östergatan var större än antalet individ som utvecklades, förmodligen en effekt av sommarens torka. För första gången saknas stinkmållan i Malmö (1994 blommade 1 ex).

Kustgullpudra, *Chrysosplenium oppositifolia*

(Rapportör : Skånes Flora)

1 lokal i landet = Skåne

1995 - några m²

Under inventeringslägret 1995 av Skånes Flora upptäcktes på Söderåsen en för landet helt ny art - kustgullpudra. Arten ingår av detta skäl inte i Rödlistan. Olle Larsson heter uppfinnaren. Arten och fyndet finns närmare beskrivet i Lunds Botaniska Förenings Medlemsblad 1995:2.

Bantistel, *Cirsium canum*

(Rapportör : Bengt Sigfridson)

Malmöhus län

1 lokal i landet = Skåne

1. Bara

1995 - förekommer

Bantistelns framtid bör vara säkrad genom Länsstyrelsens i Malmöhus län beslut den 15 juni 1994 att förklara växtplatsen för bantistel som naturminne. Detta innebär bl a att arten inte får skadas genom plockning eller uppgrävning. Växtplatsen ska skötas av naturvårdsförvaltaren Svedala kommun enligt angivna skötselinstruktioner i syfte att skydda artens växtplats och därmed dess framtida existens.

Jättefräken, *Equisetum telmateia*

(Rapportör : John Kraft)

Malmöhus län

3 lokaler i landet = Skåne

1. Ven (naturreservat)

1995 - riklig förekomst

2. Glumslöv

1995 - - (1994 - 3 ex)

3. Viken (naturreservat)

1995 - 22 ex

Landets enda livskraftiga bestånd av jättefräken med många hundratal individ finns på Ven och i naturreservatet som omfattar backafallen.

Växtplatsen för jättefräken i naturreservatet vid Viken upptäcktes 1993. 1995 påträffades ett 10-tal plantor färre än 1994. Flertalet plantor växer i högvuxen vegetation i ett fuktstråk i området, medan några individ försöker expandera på intilliggande, något torrare mark där vresrosen redan finns på plats. Jättefräken har gjort en kringgående rörelse i sitt utbredningsmönster.

Stor ögontröst, *Euphrasia rostkoviana* ssp *rostkoviana*

(Rapportör : Kristianstads Naturskyddsförening, Richard Åkesson)

Stor ögontröst (ssp *rostkoviana*) är känd från ett 20-tal lokaler i Skåne, Blekinge och Västergötland - totalt finns arten idag på 6 - 8 lokaler i Skåne.

	1978	1991	1992	1993	1994	1995
Malmöhus län						
1. Dagstorp (naturreservat)	160 ex	8 ex	0 ex	11 ex	5 ex	0 ex
2. Stångby (naturreservat)	1600 ex	250 ex	-	100 ex	100 ex	100 ex
3. Fårarp (NOLA-avtal)	1000 ex	(100 ex)	550 ex	+	530 ex	570 ex
4. Högsta mosse (naturreservat)	54 ex	300 ex	900 ex			300 ex
5. Baldringe, Ljungatorpskärrer	2100 ex	10 ex	67 ex			0 ex
Kristianstads län						
6. Benestad (naturreservat)	500 ex	2300 ex	1550 ex	+	+	600 ex
7. Ullstorp (NOLA-avtal)	7000 ex	3700 ex	5500 ex			+ 6600 ex
8. Smedstorp	400 ex	0 ex	-	UTGÅNGEN		
9. Siesjö (NOLA-avtal)		1000-tals	-	minskar	+	600 ex

Arten är mycket hårt trängd i Dagstorp och Baldringe, där det är uppenbar risk att den kommer att försvinna. I naturreservatet **Dagstorp** har den relativt torra växtplatsen betesfredats sedan 1992, vilket resulterat i att arten trots allt kunnat överleva och skyddas mot att bli helt uppäten. Samtidigt har risken för igenväxning varit uppenbar, när betet upphörde. Under sommaren 1995 har inhägnaden avlägsnats och området åter betats.

I **Baldringe** är hävden dålig och vegetationen var i september så nedtrampad att det inte gick att avgöra om ögontrösten var övertäckt eller inte fanns alls. Växtplatsen har tidigare skötts med inriktning på att gynna ögontrösten, vilket är skälet till att arten inte dog ut i början av 1990-talet.

I naturreservatet **Högsta mosse** har bete inte skett de 3 senaste åren. Beståndet av stor ögontröst var 1992 väl spritt inom ett 50 x 50 meter stort område. 1995 är beståndet reducerat i takt med utebliven hävd och finns numera på en sträcka av 10 meter utefter en av viltet upptrampad stig. Beståndets dagar är räknade om inte betet återupptas.

I **Ullstorp** är betetrycket lagom hårt och förutsättningarna för ögontrösten goda, medan betet i **Benestad** bedömts som onödigt hårt. En trädröjning behöver göras i betesfällans östra kant i Ullstorp, medan betesfällor, som är anpassade till fällans produktionsförmåga, bör övervägas i Benestad. Att reglera betesnivån för avbetning av stubbskott i detta område resulterar emellertid i ett alltför hårt bete d v s skador på övrig vegetation. Att i praktiken ha ett väl avvägt betetryck som är anpassade till alla arter och naturtyper i ett område är svårt !

I **Siesjö** i Bromölla kommun blommade stor ögontröst i tusentals individ i rikkärrsvegetationen 1985, 1988 och 1991. Området hävdades genom bete. Betetrycket har minskat något och därmed också beståndet av ögontröst. Under 1995 har området slagits.

Stor ögontröst är idag en akut hotad art, som bör följas regelbundet. För samtliga skånska lokaler finns idag särskilda överenskommelser, antingen för naturreservatet eller med brukaren av marken. Det bör ankomma på brukaren att tillsammans med myndigheterna kontinuerligt följa upp effekterna av skötseln och avtalen genom att följa utvecklingen av den stora ögontröstens populationsstorlek. En bättre indikatorart för att bedöma resultatet och naturvårdsnyttan av utförda skötselåtgärder är svårt att tänka sig.

Klotullört, *Filago vulgaris*

(Rapportör : Alf Porenus)

5 lokaler i landet = Skåne

Malmöhus län	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
<i>Spontan</i>								
1. Grönby	150 ex	70 ex	65 ex	51 ex	0 ex	525 ex	108 ex	261 ex
2. Kämpinge	25 ex	5 ex	0 ex	0 ex	0 ex	0 ex	0 ex	0 ex
3. Landskrona					200 ex	100 ex	52 ex	1 ex
4. Citadellet							3 ex	0 ex
5. Tofta							ca 400 ex	+
6. Malmö (rangerbangård)							ca 100 ex	100 ex
<i>Odlad</i>								
7. Helsingborg							ca 130 ex	-

Klotullörtens framtid är osäker i Landskrona kommun. Vid Citadellet (**ny lokal**) noterades 3 ex 1994 och inget individ 1995. Arten är också dömd att försvinna från växtplatsen på en tomt i centrala Landskrona, som nu växer igen. I Tofta (öster om Landskrona), där arten upptäcktes på en trädessäker 1994, kommer energiskog att planteras våren 1996 som ett led i omställningen av jordbruksmark. Markägaren/brukaren har dock lovat lämna en frizon av åkermarken för klotullörten utmed naturgasledningen, så att arten ska kunna fortleva. Stig Blixt, granne och nybliven pensionär, har åtagit sig att följa artens utveckling på platsen och rapportera till markägaren om artens tillstånd. Malmö-lokalen begravdes av syllar i juli - några få ex räddades !?

Ängskorn, *Hordeum secalinum*

(Rapportör : Hans-Arne Jönsson, John Kraft)

Malmöhus län

3 lokaler i landet = Skåne

1. Foteviken (3 platser)	1995 - förekommer
2. Löddeåns mynning (naturreservat)	1995 - förekommer
3. Saxåns mynning (naturreservat)	1995 - förekommer

Ängskorn har blommat rikligt på sina 2 största lokaler vid Foteviken under 1995. På den tredje lokalen med få individ var betet så hårt att det inte ens gick att närmare fastställa förekomsten.

Tidigare års insädd av ängskorn på Flygeltofta ängar söder om Saxåns mynning har följts upp under 1995 och kan nu konstateras ha utfallit positivt. Ängskornet har etablerat sig. Planteringarna har däremot utfallit sämre, då plantorna haft svårt att utveckla sig. Få exemplar finns idag på ängarna norr och söder om Saxåns mynning.

Svarttåg, *Juncus anceps*

(Rapportör : Sven Snogerup)

3 lokaler i landet = Skåne

Malmöhus län	1991	1992	1993	1994	1995	
1. Dagstorps mosse (NR)	112	54	19	30	25	blom-
2. St Harrie mosse	575	79	20	90	65	mande
3. Stensoffa	140	172	35	ca 315	ca 200	stänglar

Utbyggnaden av Västkustbanan kommer sannolikt inte att beröra Dagstorps mosse. Det är möjligt att banvallen genom naturreservatet kommer att avlägsnas och hydrologin att återställas till gagn för områdets flora och naturvärden.

Spjutsporre, *Kickxia elatine*

(Rapportör : Ragnar Ericson)

enstaka lokaler på Gotland och
5 lokaler i Skåne

Malmöhus län	1993	1994	1995
1. Klagshamn	100-tal ex	>200 ex	>200 ex
2. V.Klagstorp	100 ex	0 ex	>20 ex
3. Lomma	1 ex	+	
4. Alnarp	>1000 ex	>100 ex	2 ex
5. Lund-Dalby	ca 75 ex	3 ex	10 ex

Försöksodlingarna i Alnarp är idag artens enda säkra växtplats (?) i Skåne. Bebyggelse och igenväxning i Klagshamn är ett uppenbart hot mot förekomsten av spjutsporre. Malmö kommuns planer på att skapa ett natur- och rekreationsområde på Klagshamnshalvön kan öka möjligheten att få behålla spjutsporren i området. Utsädeskontrollen mellan Lund och Dalby har flyttat och marken övergått i konventionell odling. Under 1995 har 1 exemplar påträffats i området. Ett 10-tal finns rapporterade från den berömda ogräsåkern mellan Lund och Dalby.

Vårval, *Lathyrus sphaericus*

(Rapportör : Alf Porenus)

Malmöhus län

2 lokaler i landet varav

1. Kullaberg

1 lokal i Skåne

Vårvalen - den svenska florans enda art med tegelröda blommor - har under 1995 haft sitt bästa år i mannaminne. Individrikedomen överträffar allt som skådats under florasvaktarverksamhetens period. Några individer påträffades också på en växtplats som ligger utanför men i närheten av den klassiska växtplatsen. Fjölårets extrema torra efter midsommar i kombination med vårens och försommarens fuktiga förhållanden har uppenbarligen skapat utomordentligt goda groingsbetingelser för vårvalen.

Malmöhus län	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Kullaberg							
Klipplokalen	33	93	74	75	+	52	346
Golfbanelokalen	-	15	0	11	+	2	40

Årsrapporten 1994 uppger "Vårvalen har på Kullaberg sin enda växtplats i landet. Den har tidigare också funnits utanför Göteborg men är numera utgången. Arten upptäcktes på Kullaberg 1869 och förekommer idag på två platser inom naturreservatet". Årets rapport har resulterat i att arten nu återigen är känd från Göteborgsområdet. Hur kan det komma sig ? Jo, så här gick det till.

Alf Porenus redovisade årets florasvaktarrapport om vårval den 10 juni. Att detta skulle bli den direkta orsaken till att vårvalen skulle återfinnas på den växtplats i Bohuslän varifrån arten på grund av igenväxning varit försvunnen sedan 1984 (3 ex) - det kunde ingen ana. Erik Ljungstrand rapporterade om Göteborgsbotanisternas Skåne-resa den 14 juni och fick besked om att 1995 är vårvalens år i Skåne. Vore det inte värt att kontrollera den gamla växtplatsen i Bohuslän ? Jo, det skulle Erik göra. Ett besök visade att vårvalen även i Bohuslän blommade som aldrig förr - Erik fann 45 exemplar ! Det klart högsta antalet individ som noterats - undantaget 1964 då 70 ex blommade - sedan arten upptäcktes 1921.

Strimfibbla, *Leontodon taraxacoides*

(Rapportör : Sven-Åke Hanson)

5 lokaler i landet varav

1 lokal i Blekinge, Småland,
på Öland och Gotland samt

1 lokal i Skåne

Malmöhus län

1. Helsingborg

1995 - förekommer

Strimfibblan förekommer rikligt på en plats i Helsingborg med 3 populationer.

Flytsvalting, *Luronium natans*

(Rapportör : Mats Gustafsson)

2 lokaler i landet varav

1 lokal i Skåne

Kristianstads län

1. V. Karup (4 platser, naturreservat)

1995 - förekommer

Flytsvaltingen växer i 4 gölar i V. Karup på Bjärehalvön varifrån arten är känd sedan 1783. Samtliga gölar är belägna inom område som är naturreservat. Flytsvalting är dessutom känd från en plats i Halland, där den upptäcktes 1988.

Den kontinuerliga floraväktarbevakningen och uppföljningen av lokalerna för flytsvalting har resulterat i följande generellt giltiga slutsatser :

- Flytsvaltingen etablerar sig gärna på "öppen mark", där vegetationen inte är slutet utan ständigt påverkas av betning och tramp.
- Flytsvaltingen är tämligen konkurrenssvag.
- Om flytsvaltingen skall finnas kvar på sina växtplatser är det viktigt att betet av nötkreatur fortsätter och i vissa partier till och med utökas.

1995 (mitten av juli) rapporterades (Lunds Bot. Förenings Medlemsblad 1995:2)

Göl nr 1 : Gölen är i ett stadium av igenväxande. Betningen hade inte startat i mitten av juli. Gölen var vid denna tidpunkt endast vattenförande i mitten och där växte endast några få vegetativa exemplar av flytsvalting. Inga blommande individ. **Behov av åtgärd:** Med säkerhet kan konstateras att flytsvaltingen minskat i numerär i denna göl. Bete måste säkerställas och redan nästa år vara ganska intensivt. Arten lider sannolikt av konkurrens från övriga arter och nya kotrampade partier måste skapas, där flytsvaltingen kan etablera sig.

Göl nr 2 : Gölen var i somras helt torrlagd. Omgivande vegetation betades och trampet från nötkreatur var påtagligt. I delar av området med sämre betestryck har igenväxningen börjat, främst med blåsstarr, *Carex vesicaria*. Rikligt med vegetativa exemplar av flytsvalting, medan endast några få blommade. **1994** var gölen på grund av lite regn torr så när som på en liten vattensamling i mitten. 10 blommande exemplar observerades samt få icke blommande plantor.

Göl nr 3 : Gölen var fortfarande något vattenförande. Det fanns betydande öppen, kotrampad mark. Här växte också rikligt med flytsvalting, men ytterst få exemplar blommade. **1994** var gölen helt torrlagd - cirka 40 blommande individ, men rikligt med vegetativa blad.

Göl nr 4: Gölen var vattenförande i mitten. På betad öppen mark med betydande tramp växte tämligen rikligt med flytsvalting. Bara något enstaka blommande exemplar. **1994** var vattenområdet helt torrlagt, ett 20-tal blommande plantor och rikligt med vegetativa blad.

Behov av åtgärd: Kring göl 1, där flytsvaltingen minskat, krävs ett intensifierat bete redan 1996. Se ovan ! Flytsvaltingen klarar sig uppenbarligen rätt bra i göl 2 - 4 och har knappast minskat. Fortsatt bete är ett livsvillkor för flytsvaltingen.

Strandsötväppling, *Melilotus dentata*

(Rapportör : Göran Holmström)

Malmöhus län

4 lokaler i landet = Skåne

1. Foteviksområdet

a) Kungstorps ängar	1995 -	0 ex (1994 - 1 ex)
b) Gässie ängar	1995 -	80 ex
c) Hököpinge ängar	1995 -	14 ex

2. Lundåkrabukten

1995 - ca 500 ex

Strandsötväpplingen, som är en tvåårig växt, bedöms numera som akut hotad.

"Strandsötväpplingen är nu på väg att försvinna från platsen" (Årsrapport 1994). Under 1995 har inte något enda exemplar återfunnits eller blommat i Kungstorp.

Vid Gässie har arten glädjande nog återhämtat sig. Vägplanerna, som 1993 hotade artens fortbestånd, har skrinlagts. Åtgärderna, som markägare och floraväktare kom överens om 1993/94, har istället utförts på ett sådant sätt att det också gagnat strandsötväpplingen - arten har nu sina bästa föröngningsytor i de blottor som tagits upp för att avleda vatten från vägen. Om dessa plantor får lov att gå i blom kan 1996 bli ett bättre år än på länge för strandsötväpplingen i Gässie. Upplag av schaktmassor närmast havet har dock förstört några plantor.

Hököpinge ängar är tidigare känd som växtplats för strandsötväppling. Fram till 1985 fanns här några få exemplar (5 - 6 ex). Sedan dess har arten inte setts på platsen. Detta framgår bl a av floraväktarverksamhetens sammanfattande 5-årsrapport 1992. Sommaren 1995 konstaterades att arten trots allt överlevt i området. Strandängarna liksom artens tidigare växtplats har nyligen börjat betas. 14 centimeterhöga, hårt nedbetade exemplar påträffades i blom 1995.

Vid Lundåkrabukten har arten sin enda riktigt livskraftiga population i landet. Individrikedomen har under 1995 varit den största sedan 1988, då floraväktarverksamheten startade. Floraväktaren rapporterar: "På en större sandfläck var arten rena marktäckaren! Tjussigt!"

Sandnörel, *Minuartia viscosa*

(Rapportör : Sam Skällberg (Kristianstads Naturskyddsförening))

Kristianstads län	
År	Antal exemplar
1988	50 ex
1989	200 ex
1990	> 200 ex
1991	> 1000 ex
1992	> 10000 ex
1993	> 10000 ex
1994	> 10000 ex
1995	rikligt

1 lokal i landet = Skåne

1994 - > 10000 ex

1995 - rikligt

Sandnörel har sin enda växtplats i landet vid Lyngsjö, där den koordinatmässigt förekommer inom 6 olika hektarstora ytor belägna intill varandra. Inom fyra av dessa är förekomsten riklig.

Sandnöreln har sin huvudlokal inom ett sandigt ängsmarksområde som är välhävdad genom bete med ungnöt. Arten växer också rikligt i den intilliggande vägrenen, där sandiga och kalkhaltiga markblottor skapar goda livsbetingelser för den sällsynta arten. Aktiva och målinriktade naturvårdande insatser är den direkta orsaken till sandnörelns kraftiga expansion under floraväktarnas verksamhetsperiod sedan starten 1988.

Kalvnos, *Misopates orontium*

(Rapportör : Richard Åkesson)

Gotland, Småland, Halland,
Bohuslän, Västergötland och
1 lokal i Skåne

Malmöhus län

1. Lerhamn

1995 - 16 ex

Detta är historien om hur Richard Åkesson hösten 1994 bestämde sig för att under 1995 hitta kalvnos i Skåne - en från landskapet sedan länge helt försvunnen växtart - och gjorde det ! Fantastiskt !

Den 27 juni ringde Richard och berättade att han hittat kalvnos i nordvästra Skåne. Detta var ingen slump utan resultatet av ett mycket målmedvetet och välplanerat arbete. Kalvnos hade under tiden 1985 -1990 iakttagits i ett potatisland på en fastighet i Lerhamn men arten har sedan dess inte visat sig alls och därför ansetts försvunnen. Hösten 1994 bestämdes, att marken - där kalvnosen tidigare växte - skulle röras om för att få klarlagt om det fanns någon fröeserv i marken och om något frö i så fall skulle kunna gro och producera någon blomma under 1995. Det hade inte kommit upp bara ett exemplar - utan totalt 16 individ !

I Lunds Botaniska Förenings Medlemsblad 1995:2 berättar Richard Åkesson historien om sitt fynd under rubriken "Hur återfinna försvunna arter".

Kalvnosen är en ettårig växt, vilket i princip är en förutsättning för att uppnå ett så snabbt och lyckat resultat som i detta fall. Kalvnosen har försvunnit från sina flesta svenska lokaler till följd av bl a utsådesrensning, ogräsbekämpning och gödsling. Kalvnosen har emellertid på nytt börjat etablera sig på platser utefter vägar och järnvägar. Arten finns idag i Småland, Halland, Västergötland, Bohuslän och Gotland.

Senaste rapporten om fynd av kalvnos i Skåne - före 1980-talets upptäckt i Lerhamn - kommer från Maja-Lena Nilsson i Ystad, som fann 5 ex i oktober 1978 (Skånes Natur Årsbok 1979).

Kattmynta, *Nepeta cataria*

(Rapportör : Tord Holm)

10 lokaler i Skåne

Kattmyntan tillhör idag vår floras riktiga rariteter och arten är för sin överlevnad starkt beroende av öppna platser på grund av sin svaga konkurrensförmåga. Under 1995 har 4 **nya lokaler** för arten upptäckts i anslutning till tomtmarker. Största förekomsten med mer än meterhöga individ finns söder om Simrishamn.

Kristianstads län (7 - 9 i Malmöhus län)								
LOKAL	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
1. Vankiva	10 ex	12 ex	17 ex	25 ex	15 ex	19 ex	11 ex	-
2. Lommarp	10 ex	16 ex	8 ex	24 ex	10 ex	13 ex	7 ex	5 ex
3. Ivön	0 ex	3 ex	1 ex	0 ex	0 ex	0 ex	0 ex	1 ex
4. Vanneberga	-	40 ex	48 ex	10 ex	18 ex	20 ex	23 ex	-
5. Vinslöv	-	34 ex	5 ex	29 ex	15 ex	16 ex	7 ex	5 ex
6. Åhus	-	-	1 ex	0 ex	0 ex	0 ex	0 ex	0 ex
7. Ven				1 ex	-	-	-	-
8. Lund O						8 ex		13 ex
9. Lund S								3 ex
10. Simrishamn (Gislöv)								5 m ²
11. Everöd 1								4 ex
12. Everöd 2								2 ex
Summa	20 ex	105 ex	80 ex	89 ex	58 ex	76 ex	48 ex	

Klöversnyltrot, *Orobanche minor*

(Rapportör : Göran Mattiasson)

Malmöhus län

1. Håslöv

2. Vinninge

3. Landskrona

3 lokaler i landet = Skåne

År	Håslöv	Vinninge	Landskrona
1967	1000-tals ex (upptäckt)		
1968	rikligt		
1969	-	20 ex (upptäckt)	
1970	0 ex	17 ex	
1971	20-tal ex	0 ex	
1972	-	12 ex	+ (upptäckt)
1973	-	2 ex	+
1974	-	26 ex	+
1975	-	3 ex	+
1976	-	1 ex	+
1977	-	0 ex	+
1978	-	0 ex	+
1979	-	-	0 ex
1980	-	-	0 ex
1981	50-tal ex	0 ex	0 ex
1982	-	-	0 ex
1983	61 ex	0 ex	0 ex
1984	63 ex	0 ex	0 ex
1985	14 ex	-	0 ex
1986	18 ex	-	0 ex
1987	29 ex	-	0 ex
1988	50 ex	-	0 ex
1989	52 ex	3 ex	12 ex
1990	-	-	+
1991	-	1 ex	+
1992	-	1 ex	+
1993	-	2 ex	+
1994	8 ex	6 ex	+
1995	5 ex	8 ex	0 ex

Klöversnyltrotten upptäcktes för första gången i Sverige 1967 i ett klöverfält i Håslöv av Lennart Jeppsson. Arten förekommer alltså i några få exemplar nära den ursprungliga fyndplatsen.

Klöversnyltrot har därefter upptäckts i Vinninge i Svedala kommun samt i Landskrona. Under en 10-årsperiod 1977-1988 var klöversnyltrotten uppenbarligen försvunnen från Vinninge. Det är anmärkningsvärt att arten inte heller är noterad under 10-årsperioden 1979-1988 från Landskrona. där personal på Weibulls har haft årlig tillsyn av växtplatsen.

Nedläggningen av verksamheten vid Weibulls i Landskrona innebär att klöversnyltrotten blommade för sista gången 1994 - om inte nya klöver- eller ärtväxtodlingar på platsen gör det möjligt för arten att utvecklas på nytt.

Tistelsnyltrot, *Orobanche reticulata*

(Rapportör : Inger Friberg)

ca 6 lokaler i Västergötland och

Malmöhus län

1. Rövarkulan (naturreservat)

3 lokaler i Skåne

1995 - 200 ex

2. Ask (frösådd från Västergötland omkr 1980)

1995 - 0 ex

Kristianstads län

3. Säterholm, V. Vram (inplanterad från lokal 1)

1995 - 2 ex

Tistelsnyltrotten förekommer i Skåne spontant på en lokal, medan förekomsterna på de båda övriga platserna är resultatet av inplantering resp. frösådd. Det är svårt i vissa fall att göra om inplantering skett. Det är viktigt att samtliga inplanteringar rapporteras - om det nu är nödvändigt att sprida arten på sådant sätt. I Västergötland förekommer arten spontant på ca 4 platser. Tistelsnyltrotten har hittats i stort antal på en ny lokal i Västergötland (Billingen) sommaren 1995 - inplanterad ?

Väggört, *Parietaria officinalis*

(Rapportör : Göran Mattiasson,
Bengt Örneberg)

6 lokaler i landet varav
1 lokal i Småland samt

Kristianstads län

1. Simrishamn (kyrkan)
2. Simrishamn (museet)

5 lokaler i Skåne
1995 - förekommer
1995 - förekommer

Malmöhus län

3. Landskrona
4. Lund
5. Lockarp, Malmö

1995 - 100 ex
1995 - ca 10 ex
1995 - 1 ex

"Rödlistade växter i Sverige 1995" uppger att väggört förekommer på 2 lokaler i östra Skåne. Inom Simrishamn stad förekommer arten på flera platser i området kring kyrkan och museet. Därutöver förekommer väggört i västra Skåne, såväl i Lund (Botaniska trädgården) som i Landskrona. Arten är nyupptäckt för året på banvallen i Lockarp söder om Malmö.

Skuggbräken, *Polystichum braunii*

(Rapportör :Thomas Arnström,
Janne Johansson, Leif Sigbo)

3 lokaler i landet varav
1 lokal i Värmland och

Kristianstads län

1. Örkelljunga

2 lokaler i Skåne
1995 - 1 ex

Malmöhus län

2. Söderåsen
Lokal 1
Lokal 2

1995 - 11 ex
1995 - 1 ex

Under sommarens inventeringsläger av Skånes Flora, som omfattade Söderåsen, rapporterades skuggbräken från lokal 1 med 11 ex (Torbjörn Tyler). Detta är färre individ än vad som iakttagits under perioden 1966 - 1984, då regelbundet 18 - 20 exemplar kunde noteras årligen. 1991 konstaterades en uppgång av individantalet genom nykolonisation, vilket rapporterats om i 1992 års årsrapport.

På lokal 2 på Söderåsen - från vilken fynd gjorts 1895 -1911 (?) och regelbundet efter 1983 - har 1995 endast 1 ex påträffats. 1991 rapporterades 4 exemplar från denna lokal.

Örkelljunga upptäcktes 1986 1 ex av skuggbräken. Under försommaren 1995 inkom uppgift om att hela plantan lossnat från sin växtplats (glidit ur sprickan) och endast bestod av vissna blad (Erik Ljungstrand). Plantan trycktes på nytt in i sprickan av Göteborgsbotanisterna. Kommer individet att överleva ? Under sommaren 1995 har uppföljande kontroller visat att inget ormbunksblad utvecklats.

Skuggbräken, *Polystichum braunii*,
(primärsegment)

Det är uppenbart att skuggbräken genom den konstaterade tillbakagången på samtliga sina växtplatser just nu - av förklarliga skäl - har svårt att hävda sig.

Bäckfräne, *Rorippa microphylla*

(Rapportör : Lennart Segerbäck)

Malmöhus län

1 lokal i landet = Skåne

1. Södra Sandby

1994 - 102 ex

a) inom naturreservatet 55 ex

1995 - 265 ex

b) inom "klassisk lokal" 120 ex

c) nära Hardebergaspåret **90 ex**

Under 1995 har bäckfräne påträffats på 3 skilda platser i närheten av Sularpsbäck-en. Arten förekommer både inom och utanför naturreservatet Fågelsångsdalen. Ett 50-tal individ har under perioden 1993 - 1995 påträffats inom naturreservatet Fågelsångsdalen, vilket är mer än som noterats under Floraväktarverksamheten sedan 1988. Det är inte uteslutet att detta är ett resultat av sommartorka och lågvattensituationer, vilket uppenbarligen skapat goda gröningsbetingelser för bäckfränen utmed bäcken. Bäckfränen växer inom välbetad ängsmark.

Bäckfräne har trots ingående undersökning inte återfunnits på någon plats mellan S.Sandby och Sularpsbäckens utlopp i Kävlingeån. Knut Eriksson rapporterade 1994 om bäckfränen på dessa lokaler i samband med "Naturvårdsinriktad inventering av Arendala-Kungsmarken-Flyinge" på uppdrag av Lunds kommun.

Åkerros, *Rosa agrestis*

(Rapportör : Kjell-Arne Olsson)

Kristianstads län

1 lokal i landet = Skåne

1. Österslöv

1995 - 1 ex

Åkerrosen upptäcktes 1991 för första gången i Sverige av Torsten Nilsson i trakten av Österslöv norr om Kristianstad. Idag finns ett enda men mycket kraftigt individ, vilket indikerar att arten har funnits på platsen under lång tid. Kjell-Arne Olsson har beskrivit åkerrosen och dess växtplats i en artikel i Lunds Botaniska Förenings Medlemsblad 1993:1.

Ursprungligen fanns 2 individ men innan rosen slutgiltigt kunde artbestämmas som åkerros blev det mindre exemplaret täckt av schaktmassor. Det kvarvarande exemplaret sitter mycket utsatt. Markägaren är informerad om fyndet och har visat intresse för att bevara åkerrosen. Växtplatsen har idag skyddats på ett sådant sätt att ingen av misstag ska kunna skada arten. För att garantera artens fortbestånd på lokalen föreligger planer på att plantera sticklingar från plantan i närheten.

Blomsterbjörnbär, *Rubus polyanthemus***Pyramidbjörnbär, *Rubus pyramidalis***

(Rapportör : Tord Holm)

Blomsterbjörnbär - 3 lokaler i landet

Pyramidbjörnbär - 1 lokal i landet

Kristianstads län**Malmöhus län**

1. Hallands Väderö (naturreservat)

1. Farhult (3 platser)

Malmöhus län

2. Farhult

3. Mölle (21 platser, bl a inom Kullabergs naturreservat)

Blomster- och pyramidbjörnbär förekommer i Sverige endast i Skåne och kännetecknas liksom övriga björnbärsarter av livskraft och stor motståndskraft mot mekanisk påverkan. Arten torde inte behöva årlig tillsyn och har därför inte heller kartlagts närmare 1995. Se Årsrapport 1992 !

Fältnarv, *Sagina apetala ssp. apetala*

Rapportör : Göran Mattiasson, Richard Åkesson)

Kristianstads län

1. Listarum
2. Stenshuvud

3 lokaler i landet = Skåne

--

1995 - 100-tals ex

Malmöhus län

3. Kullaberg (naturresevat)

1995 - > 50 ex norr fyren
> 150 ex söder fyren

Fältnarven växer utmed stigar och vägkanter men också i gläntor kring Kullabergs fyr. Individantalet växlar liksom för de flesta årligen kraftigt från år till år. Under 1994 noterades totalt ca 80 individer inom naturresevatet.

Växtplatsen vid Stenshuvud, som är belägen norr om Nationalparken, är en markväg av liknande slag som vid Kullaberg.

Listarumslokalen har inte återfunnits sedan arten upptäcktes i samband med Lunds Botaniska Förenings inventeringsläger i Gärsnäs 1991. Se föreningens Medlemsblad 1991 nr 2. Vem återfinns fyndplatsen ?

Hårnarv, *Sagina apetala ssp. erecta*

(Rapportör : Jan Thomas Johansson)

Under 1995 har flera **nya växtplatser** för arten upptäckts i Helsingborg, Lund och Malmö. Mitt i Helsingborg upptäcktes arten av Richard Åkesson, där den blommade rikligt på trottoarer i totalt mer än 10 000 exemplar. Detta inträffade bara året efter det att en från landet sedan länge helt försvunnen art upptäcktes på inte mindre än 4 olika platser i Skåne under en tidsrymd av en månad ! Se vidare Årsrapport 1994. Hårnarv har i Sverige tidigare endast förekommit i Skåne. Hårnarv insamlades före dessa fynd senast 1956 i Maglehem i östra Skåne.

Malmöhus län

1. Malmö, Jägersro
2. Malmö, Spillepeng
3. Malmö, Lernacken
4. Lund (V)
5. Lund (O)
6. Lund (C)
7. Helsingborg

7 lokaler i landet = Skåne

1994 - rikligt

1994 - rikligt

1995 -

1995 - rikligt

1995 - rikligt

1995 - rikligt (tusentals)

1995 - > 10 000 exemplar

Småfrossört, *Scutellaria minor*

(Rapportör : Mats Gustafsson)

Kristianstads län

1. Bjärehalvön
(15 platser inom naturresevat)

1 lokal i landet = Skåne

1995 - förekommer

Arten är svårinventerad och växlar starkt i individantal och blomning mellan olika år. Sommarens torra har liksom fjolårets försvårat uppföljningen av arten på de olika lokalerna utmed kusten. Även under perioden 1990 - 1992 förekom arten relativt sparsamt. Under 1989 hade småfrossörten sitt bästa år sedan floraväktarverksamheten startade 1988. Förhållandena detta år måste ha varit särskilt gynnsamma, eftersom arten påträffades på fler platser än någonsin tidigare. Det finns särskild anledning att ha arten under kontinuerlig uppsikt för att kunna dra säkra slutsatser om artens status och utveckling.

Kärnrocka, *Senecio congestus*

(Rapportör : Henrik Johansson, Göran Mattiasson, Kristianstads Naturskyddsförening, Bengt Sigfridson)

Kristianstads län
1. Allarp, Levräsjön

2 lokaler i landet = Skåne
1995 - förekommer rikligt

Malmöhus län

2. Svedala
3. Ystad

1995 - 0 ex
1995 - 0 ex

Kärnrockan är en exklusiv skånsk art, som främst växer på fuktig, störd mark, gärna med markblottor som skapas av nötkreatur. Arten är konkurrenssvag. Kristianstads Naturskyddsförening följer artens utveckling vid Levräsjön. Under 1995 har förekomsten av kärnrocka varit sparsammare än tidigare på grund av högt vattenstånd. Endast på en plats kan förekomsten sägas ha varit riklig (62 ex), i övrigt har endast ett fåtal individ påträffats på olika platser utmed sjön. Kärnrockan finns bara i en livskraftig population i landet.

I fjolårets Årsrapport ställdes frågan "Kan Svedala-förekomsten, som verkligen blommat upp 1994, återigen bli ett av landets livskraftiga bestånd?" Det är ännu för tidigt att besvara den frågan. Under 1995 har inte ett enda exemplar av kärnrockan gått i blom beroende på en alltför fuktig vår och försommar, vilket innebär att växtplatsen långt in i juni månad stod under vatten. Området betas återigen efter att under några år ha legat nere. Förutsättningarna för kärnrockan att åter kunna etablera sig på platsen bör vara goda så länge betestrycket och trampet av djuren är lika intensivt som under 1995.

Malmöhus län	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Ystad										
Lokal 1	ca 75 ex	-	10 ex	11 ex	0 ex	0 ex	0 ex	0 ex	0 ex	0 ex
Lokal 2	ca 50 ex	-	16 ex	25 ex	-	5 ex	0 ex	0 ex	0 ex	0 ex
Lokal 3	-	-	10 ex	12 ex	2 ex	0 ex	0 ex	0 ex	0 ex	0 ex
Lokal 4	-	-	0 ex	0 ex	0 ex	0 ex	0 ex	0 ex	0 ex	0 ex
Svedala	-	-	-	10 ex	2 ex	0 ex	0 ex	1 ex	ca 50 ex	0 ex
Kristianstads län										
Levräsjön			>1000ex		>150 ex	>200 ex	>200 ex	rikligt	rikligt	rikligt

Flikstånds, *Senecio erucifolius*

(Rapportör : Leif Runeson)

2 lokaler i landet = Skåne

Malmöhus län	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
1. Håslöv (NM)	550	450	670	260	530	275	110
2. Kungstorp	1200	1300	1250	2500	1100	2000	1750
3. Stångby	150	8	2	0	0	0	0

I Kungstorp har beståndet ökat kraftigt på norra sidan vägen, uppenbarligen genom en omfattande nyetablering från frön. Beståndet längs åkerrennen har däremot minskat kraftigt och halverats genom att åkermarken plöjdes upp 0,5 meter längre ut än tidigare 1993. Numerären på åkerrennen har minskat från 500 exemplar 1992 till 75 1995.

I Håslöv har beståndet inom naturminnet minskat drastiskt från 530 individ 1993 till 110 1995. Minskningen är mest markant i norr, där > 100 individ fanns 1993 men endast 5 ex i år. 1994 fanns ca 75 av 275 exemplar utanför naturminnet.

Fältnocka, *Senecio integrifolius*

(Rapportör : Kristianstads naturskyddsförening)

Kristianstads län

7 lokaler i landet = Skåne

Kristianstads naturskyddsförening har under sommaren 1994 specialinventerat förekomsterna av fältnocka i nordöstra Skåne. Några uppgifter om arten under 1995 har inte rapporterats till floraväktarverksamheten.

Kristianstads län	Antal 1992	1994	Skötsel
1. Benestad	50 ex	20 ex	Naturreservat
2. Ullstorp i Kverrestad	ca 150 ex	47 ex	NOLA-avtal
3. Tosteberga i Trolle-Ljungby	fåtal	213 ex	Naturreservat
4. Åby i Ivetofta	0 ex	0 ex	NOLA-avtal
5. Edenryd i Ivetofta	496 ex	664 ex	NOLA-avtal
6. Gröbby i Ivetofta (3 bestånd)	406 ex	362 ex	NOLA-avtal
7. Råby i Ivetofta	556 ex	1241 ex	NOLA-avtal
8. Lövhall i Österslöv	6 ex	0 ex	NOLA-avtal
Summa :	ca 1650 ex	2550 ex	

Ängssilja, *Silaum silaus*

(Rapportör : Anders Larsson, Göran Mattiasson)

Malmöhus län

1 lokal i landet = Skåne

1. Hörte (Dybeck) (NM)

1994 - 12 ex

1995 - 14 ex

Ängssiljan påträffades 1995 i fler exemplar på den fridlysta vallen än vad som tidigare noterats under perioden 1991 - 1994. Artens utveckling på växtplatsen 1984 - 1995 redovisas i tabell. Ängssiljan har här sin enda växtplats i Norden.

Ängssiljan utplanterades 1991 på vallen och inom några andra närbelägna platser. De första blommande individen iaktogs 1993. Av de utplanterade individen noterades under 1995 totalt 68 exemplar - 15 blommande och 53 vegetativa individer. Av dessa finns 23 exemplar varav 9 i blom på vallen - förutom de ovan nämnda spontant förekommande 14 individen på vallen.

Humlesuga (läkebetonika), *Stachys officinalis*

(Rapportör : Hans Larsson, Göran Mattiasson)

Malmöhus län

5 lokaler i landet = Skåne

1. Kungsmarken (naturreservat)

1995 - 73 ex

2 - 5. Stehag 1-4

1995 - förekommer

Slätterdagen den 29 juli, som anordnades av Naturskyddsföreningen i Eslöv, för att skydda ängen och växtplatsen för humlesuga (Stehag 2) uppmärksammades av bl a Sydsvenska Dagbladet. Tidningen hade en större artikel om slätterdagen med bl a bild av blommande humlesuga och redovisning av förutsättningarna för att bibehålla arten. Situationen för humlesugan är i allt väsentligt bra på de olika lokalerna även om det måste röjas bland uppväxande gran på lokal 3.

Taraxacum austrinum

(Rapportör : saknas)

1 lokal i landet = Skåne

Kristianstads län**1995 - uppgift saknas**

Någon rapport föreligger inte om denna art, som har sin enda kända växtlokal i Sverige på en strandäng i Kristianstads län.

Ängssilja - populationens utveckling på vallen 1984 - 1995

Individ nr	1984	-85	-86	-87	-88	-89	-90	-91	-92	-93	-94	-95
1	b	b	b	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	v	v	b	v	b	-	-	-	b	b
3	b	v	b	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	v	b	v	b	-	-	-	-	-	-
5	b	b	v	b	b	b	b	b	b	b	b	b
6	b	b	b	b	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	v	v	v	b	v	v	v	b	b	v
8	b	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	b	b	b	-	-	b	b	-	-	-	-	-
10	b	b	b	v	v	v	b	v	b	b	b	b
11	-	-	-	-	-	v	b	v	-	-	-	-
12	-	-	-	-	-	v	v	v	-	-	-	-
13	-	-	-	-	-	v	v	-	-	-	-	-
14	-	-	-	-	-	v	b	-	-	-	-	-
15	-	-	-	-	-	v	b	-	-	-	-	-
16	b	v	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b
18	b	b	-	-	-	-	v	-	-	v	b	v
19	v	v	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	-	v	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b
21	v	v	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	-	-	v	b	v	b	b	b	b	b	v	b
23	v	b	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	v	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	v	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	-	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b
27	v	b	b	b	b	b	b	b	-	-	-	b
28	v	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	b	b	b	b	b	b	b	v	b	b	b	b
30	-	b	v	b	v	-	-	-	-	-	-	-
31	b	b	b	b	v	b	b	b	b	b	b	b
32	b	v	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b
33	-	-	-	-	v	b	v	-	-	b	-	b
34	-	b	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
35	b	-	-	v	-	-	-	-	-	-	-	-

Antal individ

Blommande	14	14	12	12	8	13	15	8	9	11	11	12
Vegetativa	7	6	6	4	7	7	5	5	1	1	1	2
Totalt	21	20	18	16	15	20	20	13	10	12	12	14

b = blommande   v = vegetativt   - = saknas

Sårbara arter

HOTKATEGORI 2

Klätt, *Agrostemma githago*

(Rapportör : Magnus Billqvist, Anna Maria Härstedt, Henrik Johansson, Göran Mattiasson, Stig Moberg)

Klätt är inte längre akut utrotningshotad i Skåne. Men klätten är sårbar, eftersom den är konkurrenssvag och inte klarar sig långsiktigt utan hjälp. Bland tätt gräs försvinner klätten snabbt (lokal 7, 15, 17 o 18). Utan aktiva åtgärder blir arten snart akut utrotningshotad igen. 1995 har varit ett bra år för klätten i Skåne.

Malmöhus och Kristianstads län

LOKAL	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
<i>Spontan</i>									
1. Käseberga	+	+	+	+	3000 ex	1000 ex	300 ex	400 ex	1250 ex
2. Grönby		ny	+	+	+	500 ex	700 ex	70 ex	225 ex
3. V. Kärrstorp			ny (2 ex)	50 ex	>100 ex	>200 ex	100 ex	>500 ex	>3000 ex
4. Rosklätt (spontan ?)							+	-	-
<i>Insådd</i>									
5. Köpingsbro N	100 ex	30 ex	5 ex	0 ex	250 ex	50 ex	200 ex	200 ex	500 ex
6. Lund O (1986)			ny	+	+	75 ex	5 ex	5 ex	15 ex
7. Lund V (1989)				ny	1000 ex	50 ex	1 ex	0 ex	0 ex
8. Kabusa				ny	250 ex	200 ex	200 ex	100 ex	150 ex
9. Borgeby (1990)					ny	0 ex	0 ex	0 ex	-
10. Spillepeng					ny	100 ex	+	100-tals	0 ex
11. Köpingsbro SO					250 ex	500 ex	400 ex	100 ex	200 ex
12. Hommentorp (ev spontan)						500 ex	70 ex	-	-
13. Åhuset SO, Benestad sn							+	+	-
14. Mölleholmen NV, Åhus sn							+	-	-
15. Lund S (1992)									-
16. Lund (N Värpinge)(1993)							>1000 ex	75 ex	30 ex
17. Ystad, NV rondellen (1993)							+	-	-
18. Ystad, NO rondellen (1993)							200 ex	0 ex	0 ex
19. Staffanstorp O							200 ex	0 ex	0 ex
20. Staffanstorp SO								100-tals	0 ex
21. Staffanstorp SV								10 ex	1 ex
22. Knästorp								25 ex	0 ex
23. Staffanstorp SV (väg 11)								1 ex	0 ex
24. Frierupsmarken (N Flädie)									25 ex
<i>Odlad</i>									
25. Drakamöllan (NR L län)				+	+	+	+	0 ex	-
26. Brösarp (NR L län)				+	+	+	+	0 ex	-
27. Hörjel				+	+	+	+	+	+
28. Klingavälsåns dalgång (NR,1992)								+	+
29. Hjärup (1993)							+	100-tals	>1000 ex
30. Lund (S Värpinge) (1993)							+	1000 ex	100-tals
31. Ekologihuset, Lund							+	100-tal	25 ex
									+

Klätten är kortlivad på de flesta ställen, där arten blivit insådd i sydvästra Skåne (lokal 19, 20, 21 och 23 utmed den nyanlagda väg 11, lokal 22 och 24 vid dammar i projekt Höjeå). På sandiga jordar i sydöstra Skåne (lokal 5, 8 och 11) har klättens frön större möjlighet att gro kommande år och arten är därför mera långlivad här. Klätt på lokal 5 försvann 1990 på ena sidan av vägen men återkom 1991 på andra sidan (d v s -94 års lokal 5 och 11 har 1995 lagts samman).

Rosenlök, *Allium carinatum*

(Rapportör : Kristianstads Naturskyddsförening,
Göran Mattiasson, Richard Åkesson)

9 lokaler i landet =Skåne

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Malmöhus län						
1. Kungsmarken (naturreservat)	+	+	150 ex	50 ex	100 ex	+
2. Kullaberg (naturreservat)	0 ex	+	-	+	-	2200 ex
Mölle						
3. Höjeå (väg), Lund	+	+	500 ex	+	10 ex	100 ex
4. Höjeå (järnväg), Lund			100 ex	+	30 ex	20 ex
5. Stångby			>50 ex	100 ex	-	35 ex
6. Harlösa						100 ex
7. Fjelle, Bjärred		+	-	-		-
8. Fågelsångsdalen (naturreservat)	0 ex	0 ex	0 ex	0 ex	+	-
9. Zackows mosse				+		-
Kristianstads län						
10. Kristianstad	+	+	100 ex	400 ex	400 ex	400 ex
11. Munka Tågarp	+	+	150 ex		300 ex	400 ex

Rosenlöken uppträder i mycket varierande antal individ från år till år, uppenbarligen beroende på klimatförhållandena. Detta är särskilt tydligt på torra växtplatser (lokal 2 - 4). Växtplatsen i Stångby var helt (1994) respektive delvis (1995) slagen vid besöks tillfället. Knut Eriksson rapporterade om fynd av rosenlök i Fågelsångsdalen vid sin inventering 1994. Rosenlöken är inplanterad på minst tre platser; i Mölle (från Kullabergslokalen i början av 1950-talet), Munka Tågarp och sannolikt också i Harlösa (tomtmark).

Renkavle, *Alopecurus myosuroides*

(Rapportör : Göran Mattiasson, Skånes Flora)

Malmöhus län

15-tal lokaler i Skåne

Renkavlen har blivit allt vanligare under senare år. Under 1995 rapporteras att arten är totalt dominerande inom vissa ytor eller t o m inom hektarstora områden (t ex Esarp samt Lund - Dalby). När åkern färgas helt av renkavle handlar det om många hundratusentals eller miljontals exemplar. En **ny lokal** har rapporterats under 1995 samtidigt som det kan noteras att arten sprider sig inom eller i anslutning till redan kända växtplatser (särskilt inom Malmö, Lund och Dalby). Under året har arten inte varit föremål för någon noggrann uppföljning.

Malmöhus län		1995		1995	
1. Vrams Gunnarstorp	rikligt	2. Bjuv	rikligt		
3. Landskrona	förekommer	4. Häljarp	sparsamt		
5. L Harrie	-	6. Lund - Hjärup	noterad		
7. Lund - St. Råby	rikligt	8. Lund - Dalby	rikligt		
9. Dalby	förekommer	10. Malmö	förekommer		
11. Bunkeflo	rikligt	12. Nordanå	förekommer		
13. Fleninge	rikligt	14. Rögge	rikligt		
15. Esarp	rikligt				

Arten är ettårig och förekommer ymnigt i vissa områden som åkerogräs, i vägrenar, på ruderatmark eller i anslutning till odlingar. Renkavlen rapporteras t o m svår att spruta bort i sädesfälten ! När renkavlen väl etablerat sig på en växtplats finns den alltså ganska säkert kvar även i fortsättningen. Växtplatsen utgör samtidigt ett centrum för fortsatt expansion. Mycket tyder på att det bara är en tidsfråga hur länge renkavlen tillhör landets hotade arter.

Stor sandlilja, *Anthericum liliago*

(Rapportör : Gabrielle Rosquist)

		på Öland, 1 lokal i Halland, Blekinge, Östergötland, Uppland och på Gotland,
Kristianstads län	1995 , ett 15-tal lokaler i östra Skåne,	
1. Lyngsjö	30 ex	(i blom 10 ex)
2. Vittskövle drivna	550 ex	(150 ex)
3. Maglehem	3 000 ex	(900 ex)
4. Drakamöllan (NR)	150 ex	(22 ex)
5. Brösarps norra backar (NR)	500 ex	(20 ex)
6. Haväng (NR)	250 ex	(120 ex)
7. Vitemölla (NR)	>200 000 ex	(>100 000 ex)
8. Kivik	3 000 ex	(2 000 ex)
9. Stenshuvud (NP)	700 ex	(100 ex)
10. Vik	3 000 ex	(>1 000 ex)
11. Sträntemölla	12 ex	(8 ex)
12. Simris	1 ex	(1 ex)
Malmöhus län		
13. Backåkra	12 ex	(12 ex)

Stor sandlilja är FRIDLYST i Kristianstads län.

Stor sandlilja hör hemma i sandstämpens och torrängarnas vegetation. Arten växer i östra Skåne i torra miljöer, gärna på kalkhaltigt sandunderlag. Inom Vitemölla naturreservat uppträder arten i sådan mängd att den kring midsommartid färgar sin växtplats alldeles vit. Arten är flerårig med kraftig rotbildning, vilket gör att sandliljan kan bli långlivad på sina växtplatser. Det är förklaringen till att arten också kan påträffas i glesa tallskogar, d v s på tidigare öppen mark som planterats i glesa bestånd eller på sådan mark där vissa barträd på grund av torra inte överlevt. I tät skog eller vegetation överlever inte stor sandlilja.

Stor sandlilja är 1994 och 1995 noterad i enstaka exemplar från platser (t ex från tallskogar i Vittskövle) näraliggande de ovan angivna områdena. Tidigare uppgifter under 1990-talet rapporterar om fynd av stor sandlilja i Everöds och Rörums socknar i Kristianstads län samt vid Sandhammaren i Malmöhus län.

Taggkörvel, *Anthriscus caucalis*

(Rapportör : Göran Mattiasson)

Taggkörvel förekommer framför allt utmed kusten i sydvästra Skåne men finns också sällsynt rapporterad från andra kust- (t ex Järavallen, Mossbylund, Åhus) och inlandslokaler (t ex Vomb). Arten är ettårig, växer gärna i häckar eller odlingar, på ruderatmark eller tångvallar (Falsterbohalvön) och varierar starkt i individrikedom från år till år. Två näraliggande, **nya lokaler** har rapporterats från Staffanstorp, där arten växer i kantzonen mellan märkegrav och åker. Under 1995 har ett 10-tal växtplatser för arten kontrollerats med följande resultat.

Malmöhus län	1995		
1. Hammar	10 ex	2. Ljungens camping	rikligt
3. Falsterbohus	rikligt	4. Kärleksstigen	rikligt
5. Skanörs hamn	rikligt	6. Skanörs kyrka	rikligt
7. Videholm	25 ex	7. Lilla Hammars näs	rikligt
9. Malmö, Kockum	25 ex	10. Malmö, Latinskolan	15 ex
11. Staffanstorp (SV)	17 ex		

Dansk körvel, *Anthriscus cerefolium*(Rapportör : Skånes Flora)
(Lunds Bot. För. Medlemsblad nr 1 1994)Småland, Öland och Gotland -
4 lokaler i Skåne

Dansk körvel är en ettårig ört som är på tillbakagång i landet. Tidigare har den odlats som grönsak och kryddväxt, därefter naturaliserats och hotas nu av nybebyggelse och ogräsbekämpning. Arten finns rapporterad under 1990-talet från 3 platser i Lund (1990, 1992 resp 1994) samt en lokal i Listarum (1991).

Krypfloka, *Apium inundatum*

(Rapportör : Lennart Segerbäck, Richard Åkesson, Skånes Flora) Götaland

Krypfloka är en flerårig men oansenlig art, som trivs i näringsfattiga dammar, gölar eller kärr. Ibland uppträder arten i så stor mängd att dammkanten eller kanten av vattensamlingen kan färgas grön - de små oansenliga blommorna syns inte på långt håll. Krypflokan är särskilt rikt förekommande på Bjärehalvön och näringsfattigaste delarna av Kullahalvön. Arten finns i 21 socknar i Skåne.

Kristianstads län

1. V. Karup socken (Bjärehalvön)	14 lokaler	2. Hov (Bjärehalvön)	1 lokal
3. Torekov (Bjärehalvön)	1 lokal	4. Hässleholm	1 lokal
5. Kristianstad	1 lokal	6. Fjälkestad	1 lokal
7. Åhus	1 lokal	8. Simris	1 lokal

Malmöhus län

9. Brunnby socken (Kullahalvön)	3 lokaler	10. Jonstorp	1 lokal
11. Farhult	1 lokal	12. Fulltofta	1 lokal
13. Långaröd	1 lokal	14. S. Sandby	1 lokal
15. Hardeberga	1 lokal	16. Dalby	2 lokaler
17. Bonderup	1 lokal	18. Lyngby	1 lokal
19. Hyby	3 lokaler	20. Bara	2 lokaler
		21. Skanör	1 lokal

Klubbfibbla, *Arnosaris minima*

(Rapportör : Berit Abrahamsson)

Klubbfibblan har haft ett mycket gott år 1995, vilket framgår av årets rapporter.

	Malmöhus län	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
1.	Revingefältet	3 ex	12 ex	10 ex				30 ex
2.	Veberöd	7 ex	10 ex	500 ex		0 ex	60 ex	150 ex
3.	Sjöbo	10 ex	200 ex	300 ex		400 ex	400 ex	>1000 ex
4.	Ljungen, Veberöd		100-tal	100 ex		1000-tal	>1000 ex	1000 ex
5.	O Hasslemölla		1000-tal	1000-tal	100 ex	1000-tal	>1000 ex	>1000 ex
6.	Hemmestorp		1000-tal	10 ex	0 ex	0 ex	-	100 ex
7.	V Helgagården		70-tal	400 ex		10 ex	250 ex	300 ex
8.	V Henriksdal		10-tal	100 ex		150 ex	30 ex	600 ex
9.	NV Ljungen (4)			500 ex		500 ex	800 ex	>1000 ex
10.	V Everlöv			200 ex	0 ex	20 ex	500 ex	>1000 ex
11.	Hemmestorp, Ljungbacken			500 ex	1000-tal	100 ex	>1000 ex	>1000 ex
12.	Hemmestorps eke NO			1000-tal		1000-tal	800 ex	>1000 ex
13.	Orehus			100 ex	0 ex	1000-tal	25 ex	150 ex
14.	Vomb			1000-tal	1000-tal	1000-tal	800 ex	900 ex
15.	Flyinge			få ex				
16.	Lund			1 ex	0 ex		0 ex	
17.	Ålstorp			10 ex	8 ex	0 ex	0 ex	
18.	Asmundtorp		30-tal					
19.	S om Sövdesjön				få ex			
20.	Genarp						+	

Sandvedel, *Astragalus arenarius*

(Rapportör : Hillevi Mattisson, Kristianstads Naturskyddsförening, Skånes Flora)

Kristianstads län

1. Kivik (marknadsplatsen)	6 lokaler i Sverige = Skåne
2. Vitemölla (sandfält, naturreservat)	1995 - rikligt
3. Vittskövle driva	1995 - förekommer
4. Vittskövle tallskogar	1995 - rikligt
5. Everöd (banvall)	1995 - rikligt
6. Everöd (gräsmark)	1995 - 260 ex
	1995 - 18 ex

Sandvedel är en av vårt lands sällsyntaste arter. Den förekommer på några få platser i östra Skåne, där den växer på sandig och kalkrik mark. Arten tillhör sandstappsvegetationen, som kräver torra och varma växtplatser och som har sin huvudutbredning i trakterna kring Svarta Havet. På sandfälten både norr och söder om Vitemölla har arten sin huvudutbredning i denna miljö.

I glesa tallskogar kan arten uppenbarligen både överleva och klara sig bra, vilket är fallet i tallskogarna kring Vittskövle, där arten 1994 iaktogs på och vid markvägar på många näraliggande platser. Totalt rör det sig i dessa skogar (lokal 3 och 4) om ett individantal över 3000 exemplar. Landets största bestånd !

Rutlåsbräken, *Botrychium matricariifolium*

(Rapportör : Åke Svensson)

Malmöhus län

- V. Ringsjön (sedd senast 1984, 2 ex)
- Järavallen (sedd senast 1987)
- Nybroåns mynning (sedd senast 1984, 4 ex) 1995 - 0 ex

Kristianstads län

- Rinkaby 1995 - 2 ex

Rutlåsbräken har inte rapporterats funnen i Skåne under perioden 1988 - 1994 och anges därför som försvunnen från landskapet i Rödlistan 1995. Rune Svensson har meddelat att han återfann rutlåsbräken på lokalen på **Ivön 1992**.

Rutlåsbräken har under 1995 påträffats i 2 exemplar på en **ny lokal** Rinkaby skjutfält. Det var Åke Svensson, som hittade individen som båda växer tillsammans på torr gräsmark. Årets fynd bekräftar tidigare kunskap om att låsbräkenarterna kan vara nyckfulla och oregelbundna i sitt uppträdande.

Renlost, *Bromus arvensis*

(Rapportör : Göran Holmström)

1995 - 11 lokaler (besökta)

Renlostan tillhör de arter som minskat kraftigt sedan 1960-talet och nu tillhör de sårbara arterna i landet. Renlostan har tidigare odlats som fodergräs och därefter naturaliserats som åkerogräs. Arten finns idag främst i åkerkanter och på ruderatmark. I Skånes Flora har rapporterats om 16 växtplatser för renlost.

Malmöhus län

1. St. Herrestad 200 ex	6. Klagshamn >200 ex	12. Hardeberga (1993)
2. Skivarp 100 ex	7. Malmö 0 ex	13. Södervidinge (1990)
3. Dybäck 1000 ex	8. Segedal >500 ex	Kristianstads län
4. St. Beddinge 500 ex	9. Lilla Harrie 0 ex	14. Benestad >10000 ex
5. Håslöv (2 lok.) >5000 ex	10. Vellinge (1993)	15. Brantevik >1000 ex
	11. Oxie (10 ex-1993)	16. Rörum (1989)

Råglosta, *Bromus secalinus*

(Rapportör : Göran Mattiasson)

1995 - 2 lokaler (odlad)

Råglosta är idag inte känd som vildväxande på någon plats i Skåne. Odlas och förekommer rikligt i

Malmöhus län

1. Klingavälsåns dalgång (naturreservat, allmogeåker)
2. Hörjel (försöksgård)

Strandbräsma, *Cardamine parviflora*

(Rapportör : Allan Kristersson)

Malmöhus län

1 lokal i Skåne

1. Falsterbohalvön

1995 - 25 ex

Antalet blommande individ har minskat successivt sedan arten upptäcktes på Falsterbohalvön. Under 1995 har 25 exemplar iakttagits.

Bågstarr, *Carex maritima*

(Rapportör : Mats Gustafsson)

Kristianstads län

1 lokal i Skåne

1. Bjäre-halvön

1995 - förekommer

Bågstarr uppträder i högst varierande antal individ från år till år. För 10 år sedan noterades 700 individ, från 1987 rapporterades 100-tals individ av bågstarr och även 1994 rapporterades arten som rikligt förekommande på de sandiga strandängarna utmed Bjäre-kusten. Växtplatsen var 1995 så hårdbetad, att det inte gick att bestämma beståndets individantal. Miljöförhållandena är i allt väsentligt oförändrade jämfört med tidigare år.

Flockarun, *Centaurium erythraea var erythraea*

(Rapportör : Torgny Roosvall)

Flockarun är en ettårig art som tillhör naturbetesmarkens flora. Arten uppträder ibland på mycket torra ängsmarker men är alltid beroende av tillgång på ett ytligt markvatten för att kunna utvecklas. Individrikedomen varierar starkt från år till år. Torgny Roosvall har under de senaste åren kartlagt förekomsten av flockarun i östra Skåne och lärt känna artens mycket specifika krav på tillvaron.

Malmöhus län	1995		1995
1. Kullaberg (NR)	7 ex	10. Mosslanda	315 ex
- golfruff	6 ex	- 1029 - 1030	59 ex
- klipphylla	0 ex	- 1130 - 1132	34 ex
- Kullagården	1 ex	- 1230 - 1232	221 ex
2. Mölle	4 ex	- 1428	1 ex
3. Möllehässe (NR)	2 ex	11. Maglehem (1994)	70 ex
4. Vallåkra (2 lokaler, norr)	rikligt	12. Tulleboda 1 (1994)	21 ex
5. Kronetorpsskarusellen	1000-tals ex	13. Tulleboda 2 (1994)	1391 ex
Kristianstads län		14. Brösarp (6 platser)	358 ex
6. Arkelstorp (2 lokaler)	303 ex	15. Stenshuvud (NP, flera platser)	
7. V. Vram	134 ex		
8. Vittskövle	77 ex		
9. Ivetofta, Brantahallar	4 ex		

Raggarrv, *Cerastium brachypetalum*

(Rapportör : Jan Thomas Johansson)

ca 6 - 7 lokaler i Skåne

Kristianstads län

1. Stenshuvud (nationalpark)

1995 - -

2. Örup

1995 - några tiotal ex

3. Övraby

1995 - 100-tals ex

Malmöhus län

4. Råå vallar

1995 - 40 ex

5. Hilleshögs dalar (naturreservat)

1995 - -

Raggarrven, som är ettårig och kalkgynnad, blommar tidigt på våren. Få rapporter har kommit in om förekomst av raggarrv i Skåne till både Floraväktarverksamheten och projekt Skånes Flora. Uppgifter om raggarrv har rapporterats från två **nygamla lokaler**. Arten är dock sedan gammalt känd på samtliga de 5 lokaler som redovisas ovan. Raggarrven växer i sluttningar eller på exponerad mark med blottor, där den konkurrenssvaga arten har möjlighet att utvecklas. Individantalet på lokalerna varierar starkt från år till år. I Örup blommade t ex 1 ex av raggarrv 1988, medan arten andra år har funnits i hundratals individ (sedan 1960-talet). Igenväxning är det största hotet mot arten i Skåne.

Ljungsnärja, *Cuscuta epithymum*

Några rapporter om ljungsnärjan har inte inkommit under 1995. Kunskapen om artens utbredning i landskapet är ofullständig - 4 lokaler redovisades 1994.

Praktnejlika, *Dianthus superbus*

(Rapportör : Berit Abrahamsson)

Malmöhus län

10 lokaler i Skåne

Malmöhus län	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
1. Sandhammaren	100 ex	90 ex	80 ex	20 ex	60 ex	40 ex	25 ex
2. Smygehuk O	25 ex	20 ex	50 ex	0 ex	2 ex	0 ex	0 ex
Smygehuk V						>1000 ex	50 ex
3. Stavsten	>1000 ex	>1000 ex	>1000 ex	>1000 ex	>1000 ex	>1000 ex	1000 ex
4. Hammars näs	>1000 ex	>1000 ex	>1000 ex	>1000 ex	>1000 ex	>1000 ex	
5. Vellinge ängar	-	3 ex	7 ex	0 ex	0 ex	>1000 ex	-
6. Klagshamn	< 5 ex	3 ex	15 ex	5 ex	0 ex	(veg)	veg
7. Lemmeströ	15 ex		250 ex	0 ex	15 ex	3 ex	25 ex
8. Hyby	<5 ex	4 ex	UTDÖD				
9. Kungsmarken	-	1 ex	3 ex	-	-	0 ex	-
10. Igelösa	100 ex	90 ex	60 ex	50 ex	15 ex	30 ex	10 ex
11. Gavelbjör (NR)							5 ex

Praktnejlikan har 1995 liksom 1994 upptäckts på en **ny växtplats**. Anna-Karin Olsson fann 5 individ av arten inom Gavelbjör naturreservat i sydvästra Skåne. På den 1994 nyfunna växtplatsen i Smygehuk var vegetationen avbetad av kor och blott ett 50-tal blommande individ kunde återfinnas. I Sandhammaren har praktnejlikan blommat på 3 av de 4 kända lokalerna. Vid Tyge å i Hagestad har arten inte blommat i år heller (0 ex 1995, H. Johansson). I Igelösa har under 1995 träd och buskar först planterats på växtplatsen - och sedan röjts bort. I Klagshamn kunde arten för andra året i rad blott registreras i vegetativ form.

Knippnejlika, *Dianthus armeria*

(Rapportör : Skånes Flora)

Kristianstads län

1. N. Mellby socken

1 lokal i Skåne

1995 - 17 ex, 1994 - 1 ex

Knippnejlikan upptäcktes av Tord Holm på en ny lokal 1994 i N. Mellby socken och är det första fyndet i Skåne av arten sedan 1967, då den påträffades i grannsocknen Vinslöv. I år blommade 17 ex inom en yta av drygt en kvarts kvadratmeter på den torra gräsmark som utgör artens växtplats. Arten har minskat starkt i hela sitt utbredningsområde och mot den bakgrunden är förekomsten av den allt sällsyntare knippnejlikan särskilt glädjande.

Kålsenap, *Erucastrum gallicum*

(Rapportör : Bengt Örneberg)

1995 - ej sedd

Kålsenapen har inte heller 1995 återfunnits på sin växtplats vid Klagshamn. Arten är senast iakttagen i Klagshamn 1991.

Småtörel, *Euphorbia exigua*

(Rapportör : Ragnar Ericson, Magnus Magnusson, Göran Mattiasson, Richard Åkesson)

ca 20 - 25 lokaler i Skåne

Malmöhus län	1994	1995
1. Stångby	500 ex	50 ex
2. Lund	150 ex	100 ex
3. Lund-Dalby	>500 ex	>500 ex
St. Råby		50 ex
4. Alnarp	3 ex	>10 ex
5. V. Klagstorp		>20 ex
6. Bunkeflo		förekommer

Småtörel är en ettårig art, som är starkt bunden till Skånes kalk- och lerrika åkerjordar i Malmöhus län. Arten finns också på alvarmark (Öland och Gotland).

Småtörel har rapporterats från en ny lokal 1995 och totalt från 6 platser. Småtöreln tål inte gödsling och ogräsbekämpning och har därför minskat starkt i Skåne. Det är svårt att finna brukade åkerjordar, där småtöreln regelbundet återkommer från år till år. 1994 hade arten ett 15-tal kända växtplatser i Skåne.

Skärblad, *Falcaria vulgaris*

(Rapportör : Anna Maria Härstedt, Göran Mattiasson, Torbjörn Tyler, Bengt Örneberg, Henrik Johansson)

Locus classicus för skärblad - d v s den plats på jordklotet från vilken arten är beskriven och namngiven för första gången - är belägen i Glemminge i Skåne. Lokalen besöktes under 1994 av Henrik Johansson, som därvid kunde notera att arten fortfarande finns kvar på platsen och har sitt största bestånd i Skåne med ett 1000-tal blommande stjälkar. Situationen är oförändrad 1995.

Malmöhus län	1990	1991	1992	1993	1994	1995
1. Vellinge	10-15 ex		ca 15 ex	+	25 ex	25 ex
2. Sibbarp	1 ex	1 ex	1 ex	+	1 ex	1 ex
3. Burlöv	ca 20 ex		ca 20 ex	+	20 ex	83 ex
4. Bara	ca 65 ex	ca 30 ex	ca 100 ex	+	50 ex	58 ex
5. Klågerup	ca 25 ex		ca 30 ex	+	30 ex	fåtal
6. Hyltarp				10 ex	10 ex	2 ex
7. Baldringe		ca 30 ex		ca 75 ex	50 ex	40 ex
8. Ljungastorp	8 ex		-		10 ex	20 ex
9. Härlösa	ca 50 ex	ca 50 ex	ca 50 ex		ca 80 ex	100 ex
10. Fuglie					+	50 ex
11. Glemminge						1000-tal ex
Kristianstads län						
12. Munka Tågarp		ca 30 ex	ca 50 ex		50 ex	40 ex
13. Skälderviken			ca 10 ex		-	10 ex

Skärblad är ett svårutrotat och därmed långlivat ogräs. Genom sin vegetativa förökning (klonbildning) uppträder arten i samlade bestånd, där individantalet är svårt att avgöra. Trots årlig slätter av växtplatser kring åkrar och utmed vägar har arten förmåga att återkomma regelbundet. På grund av slätter (bl a Vellinge, Bara, Munka-Tågarp) och årsmån kan det rapporterade antalet blommande stjälkar variera från år till år även om beståndet är praktiskt taget oförändrat. Igenväxning är ett påtagligt hot för skärbladsplantorna som växer i Klågerup, där almen skjuter upp mängder av nya skott. Arten är känd från väg- och åkerkanter på 13 platser i Skåne. Beståndet i Fuglie, som upptäcktes 1994, har hittills klarat sig bra mot åverkan vid avverkning av almar (almsjuka).

I Sibbarp förekommer skärblad i ett mycket stort individ, som täcker en yta av 3-4 kvadratmeter. Växtplatsen är belägen i nära anslutning till anslutningsplatsen för den planerade Öresundsbron. Enligt uppgift från Öresundskonsortiet kommer växtplatsen för skärblad inte att beröras av brobygget. Individet är så utsatt att det på sikt kommer att försvinna från området. Det är lätt att flytta hela växten med tillhörande jordmassor till en ny och mera ostörd plats.

Skärblad är känd från få lokaler från Skåne i söder till Uppland i norr.

Luddvårlök, *Gagea arvensis*

(Rapportör : Bertil Nossliin, Åke Svensson)

Gotland, Småland samt

Malmöhus län

16 lokaler i Skåne

Luddvårlöken har specialgranskats på samtliga sina skånska växtplatser under 1994 (se Årsrapport 1994). Under 1995 har luddvårlöken som vanligt varit rikligast företrädd på kyrkogården i Skanör med cirka 100-talet blommande individ.

Kärnnäva, *Geranium palustre*

(Rapportör : Berit Abrahamsson)

lokaler i Skåne samt
1 lokal i Uppland

Kärnnävan är i Sverige en sydlig art, som är bunden till högörtängar i Skåne.

Malmöhus län	1990	1991	1992	1993	1994	1995
1. Karatofta utanför Svalöv	ca 70 ex	150 ex	60 ex	35 ex	30 ex	21 ex
2. Farstorp utanför Trolleholm	> 500 ex		400 ex	400 ex	400 ex	-
3. Rövarkulan (NR)	ca 400 ex	400 ex	300 ex	200 ex	250 ex	200 ex
4. Linnebjerg (NR)	ca 150 ex	250 ex	100 ex	200 ex	250 ex	150 ex
5. Kungsmarken (NR)	ca 100 ex	30 ex	10 ex	40 ex	40 ex	30 ex
6. Gluggstorp utanför Tågarp	ca 100 ex	50 ex	40 ex	25 ex	125 ex	10 ex
7. Fågelsångsdalen (NR)		40 ex	50 ex	0 ex	>30 ex	0 ex
8. Stehag		5 ex		0 ex	0 ex	0 ex
9. Kastberga		25 ex		4 ex	-	3 ex
10. Billesholm		100 ex		100 ex	50 ex	75 ex
11. Frillestad		100-tal				-
12. Ödåkra		1 ex				
13. Trolleholm	+					
14. Norra Hultseröd	+					
15. Hjularöd			25 ex			rikligt
16. Karlsberg				+		
17. Fjärestad						30 ex

Brunnäva, *Geranium phaeum*

(Rapportör: Henrik Johansson, Bengt Sigfridson, Richard Åkesson, Skånes Flora)

Malmöhus län

5 lokaler i Skåne

1. Torup

1995 - 18 ex

2. Svalöv

1995 - ca 300 ex

3. Höganäs

1995 - förekommer

Kristianstads län

1995 - 80 ex

4. N.Strö

I Torup har individantalet minskat till följd av att ett antal skuggande träd tagits bort, vilket gynnat gräsväxten på bekostnad av brunnäva. Finns brunnävan kvar i Idaröd, där Sven Snogerup såg den för flera år sedan ?

Grusnejlika, *Gypsophila muralis*

(Rapportör : Kristianstads Naturskyddsförening)

Kristianstads län

2 lokaler i Skåne

1. Skepparslöv

1994 - 34 ex

1995 - >900 ex

2. Åhus

1995 - förekommer

Grusnejlikan är sällsynt förekommande i nordöstra Skåne och har först 1994 rapporterats från 3 närbelägna lokaler (26, 7 respektive 1 ex) vid golfbanan i Skepparslöv väster om Kristianstad. Arten är funnen på och invid markvägar. Den fuktiga våren följd av en torr sommar 1995 har gynnat den ettåriga grusnejlikan, som uppträtt i massförekomst jämfört med 1994. I Åhus har en **ny lokal** påträffats i en nyanlagd rabatt vid Köpmannagatan. Grusnejlikan är konkurrenssvag och uppträder företrädesvis på sandiga åkrar, i trädgårdsland eller som ruderratväxt.

Ängsfibbla, *Hieracium caespitosum*

(Rapportör : Patrik Waldmann, Skånes Flora)

Malmöhus län

1. Lund
2. Rönneholm
3. **Gamla Boo**

3 lokaler i Skåne

1995 - litet bestånd

1995 - -

1994 - >100 ex,

1995 - 0 ex

Ängsfibblan (ssp colliniforme) upptäcktes 1994 på en **ny lokal** söder om Ringsjön i centrala Skåne. Vid nytt besök 1995 kunde arten inte påträffas, förmodligen för att besöket ägde rum för sent på året. Växtplatsen var en ruderat/ängsmark i anslutning till en gammal tomt (till salu) som hotas av igenväxning.

Honungsblomster, *Herminium monorchis*

(Rapportör : Inger Runeson, Åke Svensson (Kristianstads naturskyddsförening))

"Det är en fröjd att ha 1000 m² framför sig med mer än 1000 honungsblomster" skriver Inger Runeson i sin årsrapport om naturreservatet Stångby mosse.

Honungsblomstret är i Malmöhus län känt från 2 lokaler. I Kristianstads län är arten känd från 40 platser varav Pulken svarar för 13. I nedanstående tabell redovisas samtliga kända växtplatser för honungsblomster i Skåne sedan 1989.

Malmöhus län		i blom						
		1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
1. Stångby mosse (NR)		55	233	670	1000	2000	2000	ca 6000 ex
2. Norrvidinge		20	7	28	31	80	33	23 ex
Kristianstads län		antal platser						
Socken		1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
<i>Gualöv socken</i>								
3. Svenstorp	2			34				-
4. Gyetorp	1			43		> 100		433 ex
<i>Gärds Köpinge socken</i>								
5. Gringelstad	1			1				1 ex
<i>Ivetofta socken</i>								
6. Allarp	1			24				17 ex
7. Edenryd	1			11		5		16 ex
<i>Lyngsjö socken</i>								
8. Lyngsjö	2		rikligt	645		+		-
<i>N:a Åsum socken</i>								
9. Björkhäll	3		rikligt	343		rikligt		-
<i>Trolle-Ljungby socken</i>								
10. Gyetorp	2		rikligt	2323				ca 2500 ex
11. Lyckebooda	3			4		+		-
12. Klövakull	2			343		(1)		679 ex
<i>Bjäragården</i>								
	1			0				1 ex
13. Käringören	2			211				180 ex
14. Nymö mosse	1			7	0	0		0 ex
<i>Vä socken</i>								
15. Mosslunda	1	59	7	9				14 ex
<i>Åhus socken</i>								
16. Yngsjö	2		1	81				-
17. Pulken	13		rikligt	2676	+	>500		2833 ex
<i>Österslöv socken</i>								
18. Karsholm	1			134				295 ex
<i>Benestad socken</i>								
19. Benestad (NR)	1			55	+	50		-

Fågellarv, *Holosteum umbellatum*

(Rapportör : Skånes Flora)

10-tal lokaler i Skåne

Fågellarv tillhör våra ettåriga arter som successivt får allt svårare att finna växtplats och därför blir allt sällsyntare i landskapet. På sandig, öppen mark och där konkurrensförhållandena är små - där trivs fågellarven. Arten finns idag framför allt i östra Skåne (lokal 1 - 6 och 8).

Kristianstads län

1. Rinkaby	1995 -100-tal ex
2. Tjörnedala-området (flera platser)	1995 - förekommer
3. Väster Lyngsjö kyrka (två platser)	1994 - mycket rikligt
4. Söder Lyngsjö gård	1994 - rikligt
5. Öster Bäcklunda	1994 - mycket rikligt
6. N. Åsum	1992 - 7 ex
7. Hässleholm	1991 - 100-tals ex

Malmöhus län

8. Kåseberga	1995 - förekommer

I Silvåkra, varifrån fågellarv första gången rapporterades från banvallen 1985, är arten utgången. Tidigare känd växtplats vid Sövedsjön har inte kontrollerats.

Dvärgjohannesört, *Hypericum humifusum*

Det mest uppseendeväckande fyndet av dvärgjohannesört sommaren 1995 gjordes av Bengt Hertzman på Söderåsen. Han fann 3 ex på stigen i en ängsboskogen i närheten av Smedjebacken vid Stenestad. Det mest anmärkningsvärda med fyndet är att arten aldrig tidigare rapporterats från Söderåsen.

Dvärgjohannesörten har gått starkt tillbaka och har numera sin huvudförekomst på sandig mark inom östra och nordöstra Skåne. I Skåne finns säkert 20 - 25 lokaler av arten, även om vi för närvarande bara känner till ca 15 växtplatser. Under 1995 har arten hittats på 3 **nya lokaler**. Årsrapport 1994 redovisar 11 lokaler. Se också Lunds Botaniska Förenings Medlemsblad nr 1 1994 (sid 29).

Kristianstads län

1. Degeberga	1995 - förekommer

Malmöhus län

2. Mölle	1995 - förekommer
3. Smedjebacken, Stenestad	1995 - 3 ex

Dansk iris, *Iris spuria*

(Rapportör : Tommy Linde)

Malmöhus län LOKAL	stänglar					
	1990	1991	1992	1993	1994	1995
1. Kämpinge	35	115	110	60	-	0
2. Skanör N	400	880	760	874	292	168
3. Skanör S		280	410	457	656	0
4. Knösen		+	>250	629	736	535
5. Janstorp		+	+		-	10
6. Gässie		+	0	0	0	0
7. Klagshamn	25	28	200	136	196	395
8. Bunkeflostrand		812	1200	826	1357	982
9. Lernacken	50	245	330	380	57	280
10. Barsebäckshamn			1		-	-

10-tal lokaler i landet = Skåne
Arten är FRID-LYST i Skåne.

Borstsäv, *Isolepis setacea*

(Rapportör : Skånes Flora)

Borstsäv är en perenn art men är trots detta konkurrenssvag. Arten gynnas av bar och fuktig mark, t ex sandblottor vid vattensamlingar eller vattendrag, upptrampade områden i fuktiga betesmarker o s v. Individrikedomen varierar mellan åren. Vid **Kivik** förekom 1994 otroligt rika och täta bestånd i grunda och fuktiga sänkor - tidigare har bara bråkdel av antalet förekommit. I Farhult i **Jonstorps socken** förekom 1000-tals individ 1992 på fuktig sandig åkerträda - 1995 0 ex. Naturvårdsverket äger just nu denna mark - kan borstsäven ges möjlighet att få återkomma i tusentals individ ?

1995 - ca 30 lokaler i Skåne**Malmöhus län**

1. Dalby socken (1 lokal)
2. S. Sandby socken (1 lokal)
3. Hällestad socken (1 lokal)
4. Blentarp socken (1 lokal)
5. Sövde socken (1 lokal)
6. Fulltofta socken (1 lokal)
7. Långaröd socken (1 lokal)
8. **Jonstorps socken** (1 lokal)

Kristianstads län

9. V. Karup socken (9 lokaler)
10. Grevie socken (2 lokaler)
11. Hov socken (5 lokaler)
12. Munka-Ljungby sn (3 lokaler)
13. Ö. Nöbbelöv socken (1 lokal)

Borstsäv finns också vid Hultasjön i Örkellunga socken, på Stenshuvud samt i Svedberga by, Kulla-Gunnarstorp och Humlarödshus fölad i M län.

Huvudtåg, *Juncus capitatus*

(Rapportör : Jan Thomas Johansson, Kristianstads naturskyddsförening, Göran Mattiasson)

Huvudtåg är en lågvuxen, svårupptäckt, ettårig, konkurrenssvag art. Den växer på fuktig, blottad sandmark - främst i kustnära områden från Halland till Gotland.

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Malmöhus län						
1. Kulla-Gunnarstorp	0	1	1	0	-	8 ex
Kristianstads län						
2. Färlöv	1	56		0	0 ex	0 ex
3. Gualöv	0				20 ex	noterad
4. Knutehusen	0					-
5. Mosslunda	0	0		0	0 ex	0 ex
6. Grevie				+		-
7. V. Vram					+	-
8. Kivik					4 ex	-

Knölval, *Lathyrus tuberosus*

(Rapportör : Bengt Sigfridson, Skånes Flora)

8 lokaler i Skåne

Knölvalen finns på få lokaler i landet, vanligast i Skåne. Arten odlades förr men finns numera bara i väg- och åkerkanter samt på ruderatmark.

Malmöhus län

1. Bjärshög (2 lokaler), 1995 - förekommer
2. Sjölundaviadukten, järnvägsområde
3. **Kronetorpskarusellen**, 1995 - >300 ex
4. Furuhuset, Högstad, äng
5. Hörte, Dybäck, vägren

Kristianstads län

6. Härlövstippen, ruderatmark
7. NO Haganäs, Ö. Broby, betesmark

Gulyxne, *Liparis loeselii*

(Rapportör : Jörgen Andersson, Mattias Gustafsson, Göran Mattiasson, Åke Svensson, Richard Åkesson).

Gulyxne, den lilla gulaktiga oansenliga orkiden i våra kalkkärr, inventerades i Skåne och övriga Sverige under sommaren 1992. Inventeringen i Skåne genomfördes också 1993. Artens status är därför väl känd. Håkan Wittzell genomförde under 1981-1982 en utredning om "Hotade orkidearter i Skåne", utgiven av Länsstyrelserna i Kristianstads och Malmöhus län, vilket gör det möjligt att även bedöma hur arten utvecklats i Skåne under en 10-årsperiod.

I 1992 års rapport från Floraväktarna i Skåne fastslås att "Sammanfattningsvis kan konstateras att orkiden i år har iakttagits på totalt 5 lokaler och i ett individantal som är det lägsta som någonsin noterats i Skåne. Det finns därför skäl att även fortsättningsvis följa artens utveckling inom ramen för floraväktarsamheten. Redan idag kan konstateras att gulyxne tillhör vårt lands hotade växtarter och därför bör tillhöra kategorin sårbara (2). Ur enbart ett skänkt perspektiv är arten akut utrotningshotad".

Lokal	Antal individ				1981- 82	
	1992	1993	1994	1995	totalt	år
	tot (i blom)	tot (bl)	tot (bl)	tot (bl)		
Malmöhus län						
1. Stångby mosse (NR)	68 (36)	136 (45)	-	102 (57)	180 (50)	-82
2. Stora Harrie mosse	ej sedd	ej sedd	ej sedd	ej sedd		
3. Zackows mosse	3 (1)	0 (0)	15 (2)	25 (8)	1 (1)	-82
Kristianstads län						
4. Torekov (NR)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0	25 (25)	-81
5. Norra Åsum	51 (13)	144 (13)	-	23 (12)	242 (96)	-82
6. Lyngsjö (NR)	11 (3)	4 (4)	-	-	5 (5)	-81
7. Östra Tommarp	0 (0)	0 (0)	-	-	3 (1)	-81
8. Simris strandäng (NR)	30 (10)	81 (20)	25 (6)	51 (23)	5 (3)	-82

Undersökningarna 1992 visade att arten finns på 71 lokaler i hela landet. Denna undersökning resulterade bl a i att gulyxne idag är en sårbar art i Sverige.

Gulyxne är mycket svårfunnen på några av sina växtplatser. Det gäller i synnerhet Stora Harrie mosse och Lyngsjö. Arten är helt utgången från Östra Tommarp, i Torekov tyder undersökningarna också på att arten har försvunnit från naturreservatet. Glädjande är emellertid fynden i Zackows mosse, som 1995 motsvarar beståndets storlek kring 1960. Som jämförelse kan noteras att gulyxne inte iaktogs på platsen 1993. Se vidare tabellen intill. Platsen, som höll på att växa igen, röjs sedan 1982 av Helsingborgs Naturskyddsförening.

Gulyxne tycks ha haft ett bra år 1995, då antalet blommande individ är det största som noterats sedan början av 1980-talet. Detta gäller förutom i Zackows mosse också för Stångby mosse och Simris strandäng.

Gulyxne i Zackows mosse 1958 - 1995 sammanställt av Richard Åkesson (sammandrag)

År Antal individ Rapportör
(blommande)

1958	20-30	H.Rickman
1965	30-35	
1966	65	
1968	2	Th.Karlsson
1975	5	
1977	4 (2)	L.Boman
1978	3	J.Kraft
1979	5 (3)	L.Boman
1980	3 (1)	L.Boman
1981	4 (1)	L.Boman
1982	3 (1)	L.Boman
1983	2 (2)	L.Boman
1984-86	1-2	L.Boman
1987	5 (1)	L.Boman
1988-91	3-5	L.Boman
1992	3 (1)	G.Mattiasson
1993	0	B.Pettersson
1994	15 (2)	R.Åkesson
1995	25 (8)	R.Åkesson

Storfryle, *Luzula sylvatica*

(Rapportör : Sven-Åke Hanson)

2 lokaler i Skåne

Storfryle växer på Landborgen i Helsingborg, närmare bestämt i Vikingstrand i Pålsjö skog. Hur arten kommit hit är en gåta. Växtplatsen ingår i det grönstråk som staden Helsingborg vill skydda - gärna i form av nationalstadspark.

Malmöhus län

1. Helsingborg

1995 - rikligt

Skogslysing, *Lysimachia nemorum*

(Rapportör : Göran Mattiasson, Skånes Flora)

Skogslysingen har sin utbredning på Linderödsåsens sluttningar. Några nya lokaler har inte rapporterats under 1995. Se Årsrapport 1994.

60-tal lokaler i Skåne samt i Västervikstrakten.

1995 - förekommer

Vit kattost, *Malva pusilla*

(Rapportör : Richard Åkesson, Skånes Flora)

Markägaren i Bjärshög, som månar om växtplatsen för vit kattost, tilldelades av denna anledning ett litet bokminne vid Svedala naturvårdsförenings årsmöte 1994. Sedan fjolårets årsrapport kan nu 3 **nya fynd** av vit kattost rapporteras.

Malmöhus län

1. Ö.Torn (koloni), Lund
2. S Pilsåker, Lund
3. Örupsgården, Esarp
4. Dalby, kyrkan
5. Bjärshög, kyrkan 1995 - fåtal ex, 1994 - 25 ex
6. Brostorp, Blentarp
7. Ågerup (hönsgrård), Sjöbo
8. Foteviken, östra sidan
9. Bölsåkra, 1995 - ca 10 kvadratmeter
10. Vomb, 1995 - förekommer
11. Bunkflo, kyrkan, 1995 - förekommer

Kristianstads län

12. Oppmanna
13. Felegården, Ö. Broby
14. Vasalt by, V.Karup
15. Hov
16. Grevie, 1994 - nyfynd

Sandluzern, *Medicago minima*

(Rapportör : Henrik Johansson, Christer Persson)

Kristianstads län

1. Degeberga

2 lokaler i Skåne

1995 - >1000-tal ex

Malmöhus län

2. Kåseberga-åsen

1995 - ca 50-tal platser

Sandluzernen har liksom många andra annuella arter haft ett exceptionellt gott år 1995 med riklig blomning på sina båda skånska växtplatser. I Degeberga var individrikedomen stor och beståndet utspritt - både i sandiga blottade partier och bland knylhavre. I branterna på Kåsebergaåsen har sandluzernen påträffats på ett 50-tal platser från Hammar till Löderups strandbad. På några platser dominerar arten inom ett par hundra kvadratmeter stora områden; flertalet lokaler är en kvarts till en kvadratmeter stora.

Vårkällört, *Montia arvensis*

(Rapportör : Alf Porenus)

20-tal lokaler i Skåne

Vårkällörten är den floraväktarart, som börjar blomma tidigast på våren - redan i mitten av mars månad kan de första blommorna iaktas. Den tidigaste rapporten i Skånes Flora härrör från den 17 mars. Alf Porenus har under 1995 gjort en omfattande kartläggning av vårkällörtens förekomst i Skåne genom att besöka samliga tidigare rapporterade växtplatser (13 st) i Skånes Flora och därutöver ytterligare ett flertal platser. Björn Widén har vänligen tillhandahållit uppgifter om olika växtplatser - Tack för det ! På lokal 4 konstaterades arten ha försvunnit på grund av igenväxning från 2 (där den sågs på båda platserna 1992) av sina 3 tidigare kända växtplatser samtidigt som en ny dellokal upptäcktes 1995.

Vårkällörten finns också rapporterad 1991 från ett område vid Södra Lindved, 1992 från en rik förekomst vid Falsterbo (tillsammans med *Cardamine parviflora*) och 1992 från Stenshuvud. Inom nationalparken Stenshuvud växer arten på 2 olika områden, båda nära kusten.

Vårkällörten är konkurrenssvag och kräver öppen fuktig mark. Upptrampade stigar, mark kring vattenhål och annan blottad mark i beteshagar, gärna med hästbete, är lämpliga växtplatser för vårkällörten, som direkt slås ut om betet upphör och vegetationstäcket får sluta sig. Individrikedomen varierar starkt mellan olika år och arten kan också försvinna på kort tid från platsen. Fröreserven i marken säkrar artens återkomst, om bara gynnsamma miljöer skapas inom rimlig tid. Mindre föränderliga lokaler är kanterna vid de under våren översilade bergshälarna, där arten kan bli långlivad. Uttorkning och igenväxning är de två största hoten mot arten.

Vårkällörten är idag känd från Skåne, Blekinge och Småland.

Malmöhus län

1. Billebjer (naturreservat)	1995 - rikligt
2. Dalby Norreskog (naturreservat)	1995 - 7 delområden
3. V. Assarhus	1995 - rikligt
4. Assartorpsområdet	1995 - 2 delområden
5. Arlöv (vägrondell)	1995 - 0 ex (utgången)
6. Risen (naturreservat)	1995 - enstaka individ
19. V. Bernstorps gård	1995 - rikligt
20. Eskilstorps ängar (naturreservat)	1995 - förekommer
22. Skogshejdan (naturreservat)	1995 - ca 25 ex

Kristianstads län

7. Ullstorp	1995 - rikligt
8. O. Glimminge gård	1995 - rikligt
9. SV. Gislöv	1995 - 0 ex
10. V. Brantevik	1995 - 0 ex
11. N. Brantevik	1995 - få ex
12. S. Simrislund	1995 - förekommer
13. N. Simrislund	1995 - rikligt
14. Bäckhalladalen (naturreservat)	1995 - sparsamt
15. N. Bäckhalladalen 1	1995 - förekommer
16. N. Bäckhalladalen 2	1995 - förekommer
17. N. Bäckhalladalen 3	1995 - förekommer
18. V. Gladsax	1995 - förekommer
21. S. S. Mellby kyrka	1995 - 0 ex (utgången)

Pipstäkra, *Oenanthe fistulosa*

(Rapportör : Anna Maria Härstedt, Bengt Örneberg, Skånes Flora)

Pipstäkran förekommer idag endast på Gotland och i Skåne. Arten är eftertraktad av betesdjuren och därför sparsam på betesmarker.

Malmöhus län

1. Ingelstorps mosse	1995 - förekommer
2. Dalköpinge ängar (NR)	
3. Sövdesjön (2 lokaler)	
4. Slätteröd	1995 - oräkneligt antal
5. Abusa, S. Sandby	
6. Åvarp	
7. Mölle fålad (NR)	
8. Vombsjön	

Kristianstads län

9. Åhus, N. Pulken	1995 - 171 ex
10. Åhus, NO Yngsjösjön	1995 - 300 ex
11. Burensvik, V. Karup	

Busktörne, *Ononis campestris*

(Rapportör : Kristianstads Naturskyddsförening)

Busktörne har två huvudutbredningsområden i Skåne, dels utmed kusten i nordöstra delen av landskapet, dels på strandängarna i sydvästra Skåne. Kristianstads Naturskyddsförening har under 1995 särskilt kartlagt förekomsten av busktörne utmed Hanöbukstens kust, på fastigheterna Landön i Trolle-Ljungby församling. Varje ruta motsvarar en koordinat omfattande en yta av 1 hektar.

Kristianstads län

1. Landön 1 i Trolle-Ljungby, 1995 - 0 ex	
2. Landön 2, 1995 - förekommer	3. Landön 3, 1995 - rikligt i 4 rutor
4. Landön 4, 1995 - rikligt i 2 rutor	5. Landön 5, 1995 - rikligt i 17 rutor
6. Landön 6, 1995 - rikligt i 8 rutor	7. Landön 7, 1995 - rikligt i 5 rutor
8. Edenryd, Ivetofta socken	

Malmöhus län

9. Eskilstorps ängar (naturresevat), 1995 - förekommer

Dvärgserradella, *Ornithopus perpusillus*

(Rapportör : Henrik Johansson, B. Sigfridson, Richard Åkesson, Skånes Flora)

Dvärgserradellan är en ettårig, nedliggande, liten ärtväxt med små vita blommor med röda ådror, som glädjer var och en som finner arten. Näringsfattiga sandjordar är dvärgserradellans hemvistort. På sandfälten i östra Skåne, i Vombsänkan och på andra sanddominerade områden kan det löna sig att leta efter den många gånger lite svårfunna arten. Skånes Flora innehåller 23 fynd av arten.

Kristianstads län

1. Brösarps norra backar, 1995 - rikligt
2. Ravlunda-fältet, 1995 - flera platser
3. Lyngsjö, 1995 - förekommer
4. Hässleholm, 1995 - flera platser
5. Ö.Broby, 1995 - sparsam

Malmöhus län

6. Nybrofältet, 1995 - rikligt
7. N. Nybrostrand, 1995 - rikligt
8. Revingefältet, 1995 - flera platser
9. Holmeja, 1995 - >25 ex
10. Löddeköpinge, 1995 - rikligt

Klintsnyltrot, *Orobanche elatior*

(Rapportör : Magnus Magnusson)

15 lokaler i landet = Skåne

Klintsnyltrotten har 1995 haft ett normalår. Klintsnyltrotten är FRIDLYST i Skåne.

Malmöhus län		1995	
1. Maglarp	15 ex	10. Sundvik	91 ex
2. Vellinge	4 ex	11. Ålabodarna S	64 ex
3. Bernstorp	65 ex	12. Ålabodarna N	20 ex
4. Klagshamn	0 ex	13. Råå vallar	10 ex
5. V. Klagstorp	73 ex	14. Käglinge	6 ex
6. Malmö	-	15. Oxie	74 ex
7. Lund	9 ex	Kristianstads län	
8. Ven	524 ex	16. Munka Tågarp	0 ex
9. Rustningshamn	76 ex	17. V.Karup	-

Klippnejlika, *Petrorhagia saxifraga*

(Rapportör : Henrik Johansson, Louise Lindblom)

Malmöhus län

2 lokaler i Skåne

1. Flyinge**1995 - 25-50 ex** (300 bl ind)**2. Sireköpinge****1995 - rikligt**

Klippnejlikan växer på sandig mark resp diabaskulle på lokalerna ovan. Blomningen har varit riklig, vilket i kombination med långa, utskjutande revor praktiskt taget gjort det omöjligt att urskilja enstaka individ. Växtplatsen i Sireköpinge är känd sedan gammalt, medan beläggexemplar från Flyinge först finns från 1986.

Klotgräs, *Pilularia globulifera*

(Rapportör : Skånes Flora)

södra Sverige

Klotgräs är en vattenväxande ormbunke med långa smala blad, som är på tillbakagång i hela Sverige. Ormbunken tillhör från och med i år vårt lands hotade arter. I Skåne har arten också minskat och är i dagsläget endast känd från några få platser utanför Bjärehalvön, där den fortfarande har ett starkt fäste. Ormbunken kan vissa år uppträda i mängder, medan den andra år på samma lokal kan vara svår att finna. Ormbunken är i sig själv inte alltid lätt att upptäcka i fält.

Kristianstads län**1. Torekov socken** (1 lokal) - Bjäre**2. Hov socken** (2 lokaler) - Bjäre**3. V.Karup socken** (9 lokaler) - Bjäre**4. N.Åsum socken** (1 lokal) - Hammarsjön (Lunds Bot För Medlemsblad 1993:1)**Malmöhus län****5. Bonderup socken** (1 lokal)**Stor bockrot, *Pimpinella major***(Rapportör : Magnus Billqvist, Sven-Åke Hanson,
Göran Mattiasson, Bengt Sigrifson, Åke Svensson)

10-tal lokaler i Skåne

Skånes största bestånd av stor bockrot finns i Kyrkheddinge. En **ny lokal** 1995.**Malmöhus län****1. Kullaberg (NR), 1995 - noterad****2. Kungsmarken (NR), 1995 - noterad****3. Åskedal, Skabersjö, 1995 - >10 ex****4. Gluggstorp, 1995 - förekommer****5. Kyrkheddinge, 1995 - >1000 ex****Kristianstads län****6. Vittskövle (kring klubbhuset) -250 ex****7. Andrarum (NR), 1995 - noterad****8. Tåstarp (Prästängen), 1995 - finns**

Uddbräken, *Polystichum aculeatum*

(Rapportör : Torbjörn Tyler)

få lokaler i landet varav

Kristianstads län

1 lokal i Skåne

1. Matteröd

1995 - 12 ex

Uddbräken (12 tuvor), som upptäcktes under sommaren 1994, växer i ett stenröse i en helt trivial, ca 50-årig planterad granskog på f d åkermark på Matteröd-såsen i centrala Skåne. Under 1995 har averkningar skett i granskogen och skogsbilvägen dit förbättrats något. När ska granskogen slutavverkas ? Och hur går det för uddbräken ?

Spetsnate, *Potamogeton acutifolius*

(Rapportör : Göran Mattiasson)

Malmöhus län

2 lokaler i Skåne

1. Bjäresjö

1995 - förekommer

2. Högestad

1995 - ej funnen

Spetsnate är idag känd från Skåne, Västergötland, Södermanland, Västmanland och Östergötland, där arten har sitt starkaste fäste. Den växer i näringsrika sötvatten. Arten har gått starkt tillbaka inom hela sitt utbredningsområde.

I Bjäresjö växer spetsnate i en liten damm som omges av välbetade ängsmarker. Detta innebär uppenbarligen att tidigare planer på att trädplantera området nu definitivt skrinlagts. Artens framtid i området synes för närvarande räddad. Sommartorkan under 1994 och 1995 har dock reducerat vattenvolymen så mycket att en begränsning av vattentillförsel måste betraktas som ett hot mot arten.

I Högestad växer spetsnaten i ett synnerligen otillgängligt vattenområde som i sig innebär ett skydd för arten. Vid stickprovskontroll påträffades inte arten.

Smultronfingerört, *Potentilla sterilis*

(Rapportör : Åke Svensson)

32 lokaler i landet = Skåne

Smultronfingerörtens utbredning och numerär har kartlagts mycket ingående under perioden 1988 - 1994. Arten har sina naturliga och huvudpopulationer lokaliserade till Stenshuvud nationalpark (20-talet lokaler) och Svartåns dalgång (9 lokaler) i Ystads kommun. Se vidare Årsrapport 1995 samt särskild artikel i Lunds Botaniska Förenings Medlemsblad nr 1 1995 om "Smultronfingerört, *Potentilla sterilis*, i Skåne".

Smalbladig lungört, *Pulmonaria angustifolia*

(Rapportör : Göran Mattiasson)

Malmöhus län

1 lokal i Skåne

1. Kungsmarken (naturreservat)

1995 - förekommer

Smalbladig lungört finns förutom på en lokal i Skåne också i Västergötland och Småland. Arten är beteskänslig. På Kungsmarken har arten expanderat från 1950- till 1970-talet och ökat i individantal genom övergången från beteshävd till slättermark. Expansionen har under senare tid avbrutits och övergått i en klar tillbakagång. Förändringarna är störst inom golfbaneområdet. Se Årsrapport 1992. Detta kan vara ett resultat av att arten har svårigheter att föryngra sig med nuvarande markanvändning.

Åkerranunkel, *Ranunculus arvensis*

(Rapportör : Knut Eriksson, Mikael Svensson)

Malmöhus län

1. Lund - Dalby, åker

2 lokaler i Skåne

1994 - 17 ex

1995 - >500 ex

2. Hemmestorp, vägkant

1995 - 3 ex

Den 15 juni ringde telefonen. Det var Mikael Svensson. "Jag har hittat en **ny lokal** för åkerranunkel". Så löd hans enkla budskap. Hade jag inte hjälpt till med en transport till Hemmestorp hade jag aldrig kommit till platsen och inte heller funnit åkerranunkeln, berättade han. Så upptäcktes Skånes andra växtplats för åkerranunkel - en art som så sent som fram till 1993 ansågs vara helt försvunnen från Skåne.

Under 1995 blommade mer än 500 exemplar av åkerranunkel på Lunda-slätten mellan Lund och Dalby, där arten upptäcktes 1993. Den fuktiga försommaren har uppenbarligen gynnat den ettåriga arten.

Åkerranunkeln är på stark tillbakagång i landet och har försvunnit från många landskap. Arten finns på Öland, Gotland, Småland och Södermanland förutom i Skåne. Ogräsbekämpning i åkermark och konkurrens av grödan hotar arten.

Jättemöja, *Ranunculus fluitans*

(Rapportör : Kjell-Arne Olsson, Kristianstads Naturskyddsförening)

Kristianstads län

13 lokaler i landet = Skåne

Jättemöja växer i Vramsåns vattensystem och finns rapporterad från 13 olika ställen i ån med hastigt strömmande vatten - vid kvarnanläggningar, broar mm - vid den senaste kartläggningen av arten. 5 lokaler är inrapporterade till Skånes Flora.

Källfräne, *Rorippa nasturtium-aquaticum*

(Rapportör : Skånes Flora)

Antalet lokaler i Skåne är ännu inte klarlagt.

Malmöhus län

1. Ö. Vemmenhög socken (2 lokaler)
2. Skivarp (1 lokal)
3. St. Herrestad socken (1 lokal)
4. St. Köpinge (1 lokal)
5. Flädie socken (2 lokaler)
6. Holmby socken (1 lokal)
7. Barsebäck socken (1 lokal)
8. Kävlinge socken (1 lokal)
9. St. Harrie socken (1 lokal)
10. L. Harrie socken (1 lokal)

Kristianstads län

11. Ö. Nöbbelöv socken (3 lokaler)
12. Barkåkra socken (2 lokaler)
13. Grevie socken (9 lokaler)
14. Förslöv socken (11 lokaler)

Källfränen är "relativt vanlig" i vissa trakter men mycket sällsynt i andra. Ca 40-talet fynd är inrapporterade till Skånes Flora, vilka redovisas i tabellen bredvid. Under 1995 har **5 nya lokaler** inrapporterats, alla på Bjärehalvön, Kristianstads län.

Källfränen finns också i naturreservatet Dalköpinge ängar, Malmöhus län.

Källfränen finns idag i Skåne och Halland.

Kranssalvia, *Salvia verticillata*

(Rapportör : Åke Svensson, Håkan Wittzell)

Kristianstads län

1. Tryneboda

3 lokaler i Skåne

1995 - rikligt

1995 - -

Malmöhus län

2. Fyledalen

1995 - rikligt

3. Lund

1994 - 3 ex

1995 - -

Kranssalvia förekommer förutom i Skåne också på Gotland och i Västergötland. Arten är ursprungligen inkommen till Sverige med orent vallfrö och växer på banvallar, vägkanter och åkerrennar samt ruderatmark. Igenväxning och vägkantsslåtter är direkta hot mot arten.

Kranssalvia, som är en flerårig art, förekommer regelbundet utmed Hardebergaspåret i Lund; 1984 i några exemplar, 3 ex 1985, 1 ex 1989, 4 ex 1991, 0 ex 1992 (helt bortklippt) och 3 ex 1994. Lunds kommun, som äger Hardebergaspåret, förutsättes skydda artens växtplats.

Sommarklynne, *Valerianella dentata*

(Rapportör : Jan Thomas Johansson)

Malmöhus län

1. Backåkra (upptäckt 1991)

4 lokaler i Skåne

1994 - 100-tals ex

1995 - -

2. N. Hultseröd (upptäckt 1990)

1995 - -

3. Mölle

1995 - 75 ex

Kristianstads län

4. Ramsåsa

1995 - -

Sommarklynne tillhör de arter bland åkergräsen som gått mest starkt tillbaka. Arten tål inte gödsling eller bekämpningsmedel och slås därför snabbt ut. Det är glädjande att Richard Åkesson återfunnit sommarklynne vid Mölle, varifrån arten rapporterades (i Svensk Botanisk Tidskrift 85:340) som "tämigen ymnigt 1987, i mängd år 1988 men fåtalig 1989". Under hösten 1995 har raps med vallfrö sått på fältet, vilket bör innebära att individantalet av sommarklynne de närmaste åren minskar. Kontakt har tagits med markägaren för att skydda växtplatsen (åker) mot besprutning.

Från Backåkra rapporterar Thomas Landström att sommarklynne blommade rikligt i branterna under sommaren 1994. Som jämförelse kan nämnas att arten förekom med 5 exemplar när den upptäcktes 1991.

Lokalerna i Backåkra, Ramsåsa och N.Hultseröd har inte besökts 1995 och några rapporter har inte inkommit från dessa områden men lokalerna verkar fortfarande lämpliga och därför ses inget hinder för att sommarklynne växer kvar. I N.Hultseröd kunde emellertid inte något exemplar påträffas vid besök 1992.

Sommarklynne är numera endast känd från Skåne, Öland, Gotland och Västergötland. Arten minskar i hela sitt utbredningsområde, som tidigare omfattade landskapen söder om Dalälven. Arten gynnas uppenbarligen i områden med kalkhaltiga jordar.

Ölandskungsljus, *Verbascum densiflorum*

(Rapportör : Kjell-Arne Olsson)

5 lokaler i Skåne

Kristianstads län

1. Österslöv	1995 - totalt ca 110 ex
a) lokal 92-08-11	1995 - -
b) lokal 91-07-09	1995 - 0 ex
c) lokal 95-07-25	1995 - 1 ex
d) lokal 95-07-21	1995 - 1 ex
e) lokal 95-07-20	1995 - 5 ex
f) lokal 95-07-20	1995 - ca 100 ex
g) lokal 95-07-21	1995 - 5 ex

Malmöhus län

2. Tågerup utanför Saxtorp	1995 - -
----------------------------	----------

Ölandskungsljuset förekommer på flera näraliggande platser i Österslöv, varifrån den är känd sedan tidigt 1800-tal. Under 1995 har arten noterats från inte mindre än 5 **nya lokaler**, genomgående med ett fåtal plantor. Ett undantag utgör den växtplats som hyser ett hundratal individ. I sammanhanget kan nämnas att individtalet kan växla snabbt. Lokal 91-07-09 innehöll ett 50-tal blommande stänglar 1990, färre 1991 och inga alls 1995. Arten, som är tvåårig, är obeständig men har uppenbarligen lätt för att tillfälligt slå rot på nya platser i området.

Grenigt kungsljus, *Verbascum lychnitis*

(Rapportör : Lunds Botaniska Förenings exkursion 1995)

Malmöhus län

1. Asmundtorp	1995 - ca 50 ex
---------------	-----------------

Arten, som sedan länge är känd från Asmundtorp, förekommer sällsynt i Skåne idag. Behov av ytterligare kunskap om artens utbredning i landskapet föreligger.

Luddvicker, *Vicia villosa*

(Rapportör : Skånes Flora)

30 lokaler i Skåne 1995

Kristianstads län

ca 10 lokaler i L län

Under 1995 har 6 **nya lokaler** inrapporterats till Skånes Flora.

Malmöhus län

ca 20 lokaler i M län

Luddvicker är en ettårig ärtväxt med blåviolettera blommor. Arten förekommer framför allt på sandiga marker, företrädesvis i kalktrakter. Förr var arten ett utpräglat åkerogräs, numera förekommer arten främst i åker- och vägkanter. Största hotet mot arten är ogräsbekämpningen.

I allmogeåkrarna i Klingavälsåns naturreservat förekommer luddvickern rikligt. Förekomsten är spontan (liksom för klubbfibbla) - till skillnad från förekomst av klätt och råglösta - då arten här haft en säker växtplats sedan lång tid tillbaka.

Sandfälten öster om Ystad (Nybrostrand), på Revingefältet och i Vombsänkan, i Saxtorpsområdet är liksom sandmarkerna kring Åhus växtplatser för luddvicker.

Sumpviol, *Viola uliginosa*

(Rapportör : Jan-Erik Hederås)

3 lokaler i Skåne

Kristianstads län

1. Vä - Tollarp

1995 - -

2. Össjö

1995 - >100 ex

Malmöhus län

3. Allerums mosse (naturreservat)

1995 - förekommer

Sumpviolen växer i fuktig, relativt öppen skogbevuxen mark i Skåne till skillnad från nordligare delar av landet där arten nästan utan undantag är knuten till bäckar och vattendrag. I Allerums mosse, där arten upptäcktes 1874 och under lång tid förekommit rikligt, har muntliga uppgifter framkommit under 1995 om att sumpviolen minskar. Om detta beror på uttorkning (till följd av dikesrensning) eller är en följd av att skogen sluter sig är oklart. Sådana uppgifter har tidigare föranlett avverkningar av träd för att skapa ljusare förhållanden och gynna sumpviolen i naturreservatet, som är tillkommet för att just skydda sumpviolen. I Össjö växer sumpviolen i alkärr, medan växtplatsen i Vä - Tollarp söder om Kristianstad, som upptäcktes 1918, är ett fuktigt lövskogsområde. Uttorkning av växtplatsen är idag det främsta hotet mot arten.

Ekorrsvingel, *Vulpia bromoides*

(Rapportör : Sven-Åke Hanson, Jan Thomas Johansson, Richard Åkesson)

Kristianstads län

1. Stenshuvud

1995 - otroliga mängder

Malmöhus län

2. Kullaberg (naturreservat)

- Solvik

1995 - 20 kvadratmeter

- Fyren

1995 - 10 kvadratmeter

- Björkeröd

1995 - 22 kvadratmeter

- IS Kullen

1995 - 7 kvadratmeter

3. Mölle (2 platser)

1995 - 100 kvadratmeter

4. Rååns dalgång

1995 - -

På de torra markerna vid Mölle och på Kullaberg har ekorrsvingeln haft ett utomordentligt gott år och dominerat stora ytor. Att uppskatta individantal har varit lönlöst - måttet har varit kvadratmeter dominerad yta ! Norr om nationalparken Stenshuvud har gräset 1995 upprätt i enorma mängder över stora ytor; en plats där arten vissa år praktiskt taget kan saknas. Massupprådandet är typiskt och kännetecknande för ettåriga arter som ekorrsvingel och ett resultat av en fuktig vår och två torra somrar.

Ekorrsvingel finns i Skåne och Blekinge och därutöver endast tillfälligt på ruderatmark.

REGIONALT HOTADE ARTER

En förteckning över Akut hotade och sårbara kärlväxter i Skåne har utarbetats inom Lunds Botaniska Förening 1995.

Många arter i Skåne är hotade till sin existens. Många av dessa (mosippa, Adam och Eva, höstlåsbråken m fl) följs redan idag kontinuerligt av botaniker och floraväktare. Andra arter (krutbrännare, vildris, gentiana-arter m fl) skulle behöva följas på samma sätt. Sådana fynd rapporteras redan idag till Floraväktarverksamheten och Skånes Flora. En sammanställning behövs över de regionalt hotade arternas status i Skåne.

Floraväktare i Skåne

Berit Abrahamson Päronvägen 17 224 56 LUND	Anna Maria Härstedt Algatan 10 233 34 SVEDALA	Göran Mattiasson Torkel Höges gränd 15 224 75 LUND	Bengt Sigfridson Aspgatan 3 230 40 BARA
Thomas Arnström Stubbarödsgården 260 23 KÅGERÖD	Anders Johansson Torsebrovägen 127-2 291 93 KRISTIANSTAD	Hillevi Mattisson Blodriskevägen 26 297 02 EVERÖD	Sam Skällberg Brantahallsvägen 119 295 00 BROMÖLLA
Ulla Berglund Råbelöfsallén 101 - 1 291 93 KRISTIANSTAD	Bengt Johansson Oxhagsvägen 34 291 42 KRISTIANSTAD	Stig Moberg Syréngatan 15 233 00 SVEDALA	Sven Snogerup Trumpetaregränd 9 226 39 LUND
Magnus Billqvist Råbyvägen 15 H14 224 57 LUND	Henrik Johansson Korpralsvägen 5 268 00 SVALÖV	Maja-Lena Nilsson S:t Hans torg 1 C 271 31 YSTAD	Rune Svensson Botaniska Trädgården Ö. Vallgatan 18 - 20 223 61 LUND
Sven Birkedal Lingonstigen 8 296 00 ÅHUS	Jan Thomas Johansson Fjelllevägen 9 A 227 36 LUND	Mona Nilsson Södra Solhälllevägen 30 297 31 DEGEBERGA	Åke Svensson Norregatan 17 289 00 KNISLINGE
Ragnar Ericson Ragnar Lodbroks gr 4 224 75 LUND	Janne Johansson S. Esplanaden 3 C 223 54 LUND	Kjell-Arne Olsson Lövens väg 38 291 94 KRISTIANSTAD	Torbjörn Tyler Runslingan 8A 224 77 LUND
Knut Eriksson Stora Överby 640 51 STJÄRNHOV	Hans-Arne Jönsson Vårgatan 4 LANDSKRONA	Kjell-Arne Olsson Skiftesvägen 13 291 68 KRISTIANSTAD	Patrick Waldmann Inst f syst botanik Ö. Vallgatan 18 - 20 223 61 LUND
Inger Friberg Ekvägen 22 240 17 S SANDBY	John Kraft Öiofstorpsvägen 18 261 76 LANDSKRONA	Christer Persson Södra Solhälllevägen 30 297 31 DEGEBERGA	Mikael Wigforss Näktergalsvägen 6 C 271 60 LYCKEBY
Mats Gustafsson Andersgatan 5 C 214 65 MALMÖ	Allan Kristersson Möllemadsvägen 58 230 11 FALSTERBO	Jimmy o Karin Persson Botaniska Trädgården 413 19 GÖTEBORG	Göran Vågren Järnåldersvägen 34 291 65 KRISTIANSTAD
Mattias Gustafsson Kämnärsvägen 4:1034 226 45 LUND	Anders Larsson Hökvägen 7 227 32 LUND	Alf Porenius Betesvägen 2 240 10 DALBY	Richard Åkesson Kolgatan 7 B 263 36 HÖGANÄS
Hässleholms Biologiska Förening Arne Gustavsson Klintvägen 11 281 37 HÄSSLEHOLM	Hans Larsson Fulltofta, PI 711 242 94 HÖRBY	Torgny Roosvall Hästhagsvägen 41 291 68 KRISTIANSTAD	Bengt Örneberg Svaneholmsgatan 12 217 73 MALMÖ
Sven-Åke Hanson Birkagatan 49 256 55 HELSINGBORG	Tommy Linde Stensåkervägen 388 230 30 OXIE	Gabrielle Rosquist S:a Esplanaden 13 C 223 54 LUND	
Jan-Erik Hederås Tranemansgatan 32 252 49 HELSINGBORG	Louise Lindblom Kämnärsvägen 5D:304 226 46 LUND	Leif Runeson Lagerbrings väg 6 E 224 60 LUND	
Bengt Herzman Erik Dahlbergs gata 9 B 254 38 HELSINGBORG	Kenth Ljungberg Pärlvägen 3 291 65 KRISTIANSTAD	Inger Runeson Råsgård 340 30 VISLANDA	
Tord Holm Finjagatan 13 B 281 50 HÄSSLEHOLM	Karin & Ola Magntorn Husmansvägen 3 291 64 KRISTIANSTAD	Lennart Segerbäck Betesvägen 6 240 10 DALBY	
Göran Holmström Runslingan 22 D 224 77 LUND	Magnus Magnusson Basgränden 10 224 68 LUND	Karin Segerbäck Nikoloviusgatan 5 A 217 57 MALMÖ	
		Leif Sigbo Bjäregratan 3 286 31 ÖRKELLJUNGA	

ÄLDRE MEDLEMSBLAD

Föreningens medlemmar kan gratis erhålla de tidigare utgivna medlemsblad som finns i lager. För icke medlemmar kostar de 20 kr/styck. Om man inte är medlem och vill ha kvarvarande medlemsblad, får man dem alltså kostnadsfritt genom att bli medlem i föreningen! Dock debiteras portokostnad om medlemsbladen måste skickas till dig.

MEDLEMSSKAP I LBF

Det enklaste sättet att bli medlem är att kontakta distributören, tel: 046-222 89 65 eller ordf.: 046-222 89 77 (12 37 55). De träffas oftast också på mötena. Det går även att betala årsavgiften på 100 kronor till postgiro 8 35 22 - 3, Lunds Botaniska Förening. Glöm inte att ange både namn och adress, samt att det gäller ett nytt medlemskap. Vi får varje år några anonyma inbetalningar.

LBF är en ideell förening, med främsta syfte att sprida intresset för botanik och stödja botanisk forskning. Föreningen ordnar föredrag cirka 10 gånger om året, och dessa följs av eftersitsar till självkostnadspris. Föreningen ordnar också exkursioner, dels en- eller tvådagsturer inom Sydsverige, dels längre resor. Flertalet av de senare har gått till Medelhavsområdet. Naturskydd, främst syftande till att skydda hotade skånska växter, ingår också i programmet. Föreningen driver genom särskilda arbetsgrupper inventeringsprojekten Skånes Flora och Blekinge Flora. Även andra floraprojekt stöds, f.n. framför allt Smålands Flora.

